

საქართველოს
საბავშვო მუზეუმი

მეგობრობა

10

№ 3

1924

ბ ა ი რ ო ნ ი

კ ა ე ნ ი

მ ი ს ც უ რ ი ა

მომქმედი პირნი:

აღამი	ლიუციფერი
კაენი	ქალები
აბელი	ე ვ ა
ხულები	ა დ ა
ანგელოზი	ზილდა

მ ი რ გ ე ლ ი მ თ ქ მ ე დ ე ბ ა

სცენა პირველი

მომქმედება სწარმოებს მიწაზე ედემის ახლო, დრო—მზის ამოსვლა.

აღამი, ევა, კაენი, აღამი, ადა და ზილდა.

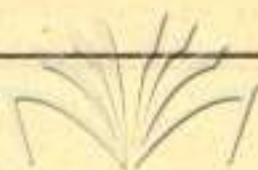
ყველა ლოცვას ასრულებს კაენის გარდა.

ა დ ა მ ი

დაუსაბამო! ყოვლად ბრძენო! დიადო! ღმერთო!
ვინაც სინათლით გააშუქე უფსკრულის თაეზე
გადაფენილი შავი ღამე—ო, იელოვა!
უკუმოქცეულ მზესთან ერთად—დიდება შენდა!

ე ვ ა

ო, იელოვა! ვინც ღალად ჰყავ სახელი დღისა.
ვინაც ზვირთს ზვირთი განაშორე, ღამისგან დილა
განაცალკევე და საკუთარ ქმნილების ნაწილს
შემდეგ ხმელეთი, ვინც უწოდე—დიდება შენდა!

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ა ბ ე ლ ი

ო, იელოვა! სტიქიონებს ვინაც უბრძანე,
რომ ყოფილიყვნენ წყალი, ცეცხლი, ჰაერი, მიწა,
დღე და ღამესთან, ზიგ გახვეულ ქვეყნებთან ერთად,
ვინც სულდგმულები გააჩინე, რომლებსაც ძალუძთ
მათი და შენი სიყვარული—დიდება შენდა!

ა დ ა

ო, იელოვა! მამაო და უფალო არსთა,
ვინაც ჩაუდგი ამ ღმობიერ ცხოველებს სული
ყველაზე უფრო მშვენიერებს და, შენს გარეშე,
ყველაზე უფრო საყვარელებს, ნება მომეცი,

ზ ი ლ ლ ა

ღმერთო! რომელიც ყოველივეს აკურთხებ მაღლით!
შენ, ყველაფერის მოყვარულმა, დართევი ნება,
რომ თვით გველიც კი დაცოცავდეს მიწაზე, ხოლო
მამა ჩემი კი სამუდამოდ მოწყვიტე ედემს,
სხვა ბოროტება აგვაშორე—დიდება შენდა!
შენ რისთვის სდუმხარ, შეიღო ჩემო პირველო, კაენ?

კ ა ე ნ ი

მე რა უნდა ვსთქვა?

ა დ ა მ ი

შენც ილოცე.

კ ა ე ნ ი

თქვენ ხომ ილოცეთ?

ა დ ა მ ი

ჰო, ჩვენ ვილოცეთ გულმხურვალედ

კ ა ე ნ ი

და მაღალის ხმით —

მე გავიგონე

ა დ ა მ ი

მაქვს იმედი, აგრეთვე ღმერთმაც.

ა ბ ე ლ ი

ამინ.

ა დ ა მ ი

მაგრამ შენ, შეიღო ჩემო პირველო, სდუმხარ.

კ ა ე ნ ი

მე კიდევ ასე უნდა ვსდუმდე.

ა დ ა მ ი

შითხარი რისთვის?

კ ა ე ნ ი

მე როდღი ვიცი სათხოვარი რა უნდა მქონდეს.

ა დ ა მ ი
და ან მადლობა რისთვის უნდა შესწირო?

კ ა ე ნ ი

ღიახ.

ა დ ა მ ი
მაგრამ შენ სცოცხლობ.

კ ა ე ნ ი

მე მოვკვდები.

ე ვ ა

აჰა—ვაიმე!—

უკვე დამწიფდა აკრძალული ნაყოფი ხისა
და ძირს ვარდება.

ა დ ა მ ი

და ჩვენ უნდა ვიგემოთ იგი
განმეორებით. ო, უფალო, რისთვის დარგევი
შენ ხე ცოდნისა!

კ ა ე ნ ი

ხე ცხოვრების იქვე ჰყვავდა
და რად არ უნდა გექამოთ თქვენ ნაყოფი მისი?
მაშინ ხომ პირქვე ღვთის წინაშე არ ემხოზოდით.

ა დ ა მ ი

ნუ სცოდავ უფაღს, შვილო ჩემო! ეს სიტყვებია
გველის, რომელმაც ჩვენ გვაცდუნა.

კ ა ე ნ ი

თქვენ გამცნოთ გველმა

ჰეშმარიტება; იგი იყო ხე ცხოვრებისა.
ეს ცოდნის ხეა; ცხოვრება ხომ არის სიკეთე,
ცოდნაც უთუოდ სიკეთეა; ნუ თუ ორივე
არიან ერთად ბოროტება.

ე ვ ა

შენ ლაპარაკობ

სულ იმნაირად, შვილო ჩემო, ვით დაცემის უამს
მე—მაშინ, როცა შენი თავი არ მყავდა კიდევ.
ნუ დამანახოს ჩემი ცოდვა განახლებული
მე შენში ღმერთმა. დავიტირე ცრემლებით იგი
და ნუ თუ ვნახავ აქ, ედემის ზღუდეთა გარეთ,
მე ჩემს პირში შვილს გამოხვეულს იმავე ქსელში,
რომელმაც მისი უბედური მშობლები ედემს
ჩამოაშორა? შეურიგდი იმას, რაც არის.

ო, რომ გვეკმაროს ჩვენ მხოლოდ ის, რაც არსებობდა,
შენც გექნებოდა, შვილო ჩემო, მშვიდობა სულის!

ა დ ა მ ი

ლოცვა გათავდა, და ეხლა კი მივხედოთ ყველ
თავის საკუთარ სამუშაოს; ჩვენი საშრომი
არის მსუბუქი და საჭირო აუცილებლად:
მიწა ნორჩია მეტისმეტად და სიყვარულით
გვაწვდის ნაყოფებს.

ე ვ ა

ჩემო კაენ, შეხედე მამას—
გული მისი მაგარია და მხიარული.
შენაც ისეთი უნდა იყო.

(აღამი და ევა გადიან).

ზ ი ლ ლ ა

ან თუ არა გსურს?

ა ბ ე ლ ი

რა საჭიროა ასე მძიმედ წარბების შეკვრა?
ეს შენ სიკეთეს არ მოგიტანს, არამედ იგი
მაღალი ღმერთის განრისხებას დაგატებს თავზე.

ა დ ა

ძვირფასო კაენ, ჩემზე მაინც რამ გაგაჯავრა?

კ ა ე ნ ი

ო, არა, ადა! სჯობს მცირე ხნით დამტოვოთ მარტო.
მე ვსწუხვარ, აბელ, მაგრამ სევდა გაივლის ალბად:
წადი ეხლავე და მეც, ძმაო, არ დავაყოვნებ.
თქვენც გაეშურეთ, ჩემო დებო: მე შეშინია —
თქვენი სინაზე საკადრისად ვერ დავაფასო,
და მეც სულ მალე იქ გავჩნდები

ა დ ა

თუ არ მოხველი,
მე ისევ უკან დავბრუნდები შენს წასაყვანად.
(აბელი, ზილლა და ადა მიდიან).

კ ა ე ნ ი (მარტო).

რა სიცოცხლეა ეს სიცოცხლე? იწრომე! მაგრამ
წრომა სასჯელად რისთვის მერგო? ნუ თუ იმიტომ,
ჩემმა მშობელმა სამოთხე რომ ვერ შეირჩინა?
ნუ თუ მე ვარ აქ დამნაშავე?—არ გავჩენილვარ
ჩემი სურვილით; დაბადება არ მიძებნია:
მე როდი მიყვარს ამნაირი მდგომარეობა,
რომელსაც ეხლა დაბადების შემდეგ განვიცდი.
რისთვის დაუთმო მან ქალსა და გველის ცდუნებას?

და, თუ დაუთმო, რა არის აქ წამების ღირსი? სად არის მასში ბოროტება? ის ხეხილი ხომ დარგული იყო და იგი მას რად აუკრძალეს? ხოლო თუ იყო აკრძალული, შუა ედემში ყველაზე უფრო მშვენიერად რისთვის ჰყვაოდა მამა ჩემის წინ? ისინი კი ყველა კითხვებზე მხოლოდ ერთ პასუხს იძლევიან: „ეს ნება იყო მისი და იგი არს კეთილი.“ — მე ვით დავრწმუნდე? ვიცი, ის ყოველად ძლიერია, მაგრამ აქედან არ შეიძლება დავასკვნათ, რომ ის კეთილია. მე ვმსჯელობ მარტო ნაყოფების მიხედვით, ხოლო ის ნაყოფი კი, რომლითაც მე უნდა ვიკვებო სხვისი ცოდვების გულისათვის — მწარეა მეტად. იქ ვისა ვხედავ? ალბად იგი ანგელოზია. მაგრამ ვგონებ, რომ სხვებზე უფრო მკაცრია სახით და ნაღვლიანი... მაინც ასე რისთვის ავთრთოლდი? რით არის უფრო საშინელი ეს იმ სულებზე, რომლებსაც ვხედავ მე ყოველდღე ცეცხლოვან ხმლებით ედემის ბჭესთან ამართულებს, სადაც მე ჩუმად დავებეტები საღამოთი, თვალი რომ მოგკრა ბალებს, რომლებიც მე მეკუთვნის მემკვიდრეობით... დავებეტები იქ მანამდე, ვიდრე წყვდიადი არ დაეშვება ზღუდეებზე, სადაც მცველებად უკვდავ ხეხილებს თავს ადგიან ქერუბიმები. მაგრამ, თუ მე იმ ანგელოსთა ცეცხლის მახვილებს არ გავტყვევივარ არასოდეს, მაშინ ამის წინ რისილა უნდა მეშინოდეს? თუმცა ეს სხვებზე უფრო ძლიერი მეჩვენება და იმგვარადვე მშვენიერებით აღჭურვილი, მაგრამ, მგონია, არ არის ისე მშვენიერი, როგორიც იყო, და ან როგორიც შეიძლება რომ ყოფილიყოს. თითქოს ნაღველი შერევა მის უკვდავებას, როგორც ნაწილი განუყრელი. — ო, ნუ თუ მართლა? ნეტავი ნაღველს, კაცის გარდა, ვინ იცნობს კიდევ? ის მოახლოვდა — ჩუ!

ლიუციფერი

მოკვდავო!

კ ა ე ნ ი

სულო! ვინა ხარ?

ლიუციფერი

მე ვარ სულების მბრძანებელი.

კ ა ე ნ ი

როგორ დასტოვე შენ სულელები იმისთვის, რომ აქ
მტვერს შეხვედროდე?

ლიუციფერი

მე ვიცი თუ რას ფიქრობს მტვერი.
მტვერს თანაუგრძნობს ჩემი გული.

კ ა ე ნ ი

როგორ! ო, ნუ თუ,

შენ ჩემს აზრებში ჩაიხედე?

ლიუციფერი

ჰო, ჩაიხედე;

ეს აზრებია ყველასი, ვინც ღირსია, რომ მას
ჰქონდეს აზრები; ეს ხმა არის შენ სულისა,
უკვდავი სულის მეტყველება.

კ ა ე ნ ი

უკვდავი სულის?

ამის შესახებ განცხადება არას მოგვეთხოვს;
მამა ჩემს ხილი ცხოვრების ხის არ უჭამია,
დედა ჩემმა კი მოსაწყვეტად ხელი შეახო
ნაყოფს ცოდნისას; ეს ნაყოფი არის სიკვდილი!

ლიუციფერი

მათ შეცდომაში შეგიყვანეს; იცოცხლებ.

კ ა ე ნ ი

ღიახ,

ვცოცხლობ კიდევაც, მაგრამ მხოლოდ იმისათვის ვცოცხლობ,
რომ მოგკვდე შემდეგ; მე ვცოცხლობ და მას კი ვერ ვხედავ,
თუ რისთვის არი საშინელი სიკვდილი, თუმცა
ვგრძნობ თანდაყოლილს დაუძლეველს, მაინც საზიზღარს,
სიცოცხლისადმი მისწრაფებას, რომელიც მე მძაგს,
ისე, ვით თავი საკუთარი. აი ამგვარად
ვცოცხლობ. ო, ნეტა დაბადება არ მღირსებოდეს!

ლიუციფერი

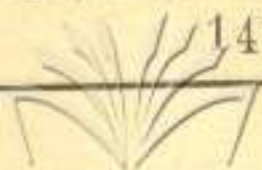
უნდა იცოცხლო და იცოცხლებ შენ სამუდამოდ.
ნუ იფიქრებ, რომ ყოფნა იყოს, მიწა, ის მიწა,
რომელშიც შენ აქ მცირე დროით განსახიერდი.
იგი გაივლის და დარჩები არა ნაკლები
იმაზე, რაც ხარ შენ ამ ქამად.

კ ა ე ნ ი

მაგრამ არც მეტი?

ლიუციფერი

ეგებ შენ გახდე ჩვენი თანა.

კ ა ე ნ ი

თქვენ როგორი ხართ? ქართული
ლიტერატურა

ლიუციფერი

ჩვენ ვართ უკვდავნი.

კ ა ე ნ ი

ბედნიერიც?

ლიუციფერი

ჩვენ ვართ ძლიერნი.

კ ა ე ნ ი

და ბედნიერიც?

ლიუციფერი

არა, შენ?

კ ა ე ნ ი

მე? ხომ ხედავ თვითონ.

ლიუციფერი

საბრალო მტვერო! ნუ თუ შენაც, შენც შეგიძლია რომ შენი თავი უბედურად დასახო! შენაც!

კ ა ე ნ ი

არა? მაგრამ შენ, სთქვი, ვინა ხარ? მაუწყე, ვინ ხარ მთელი მაგ შენი ძლიერებით?

ლიუციფერი

მე ის ვარ, ვისაც

ჰქონდა განზრახვა და სურვილი გასწორებოდა, იმას, ვინაც შენ გაგაჩინა. მე შენ მაგნაირს როდი შეგქმნიდი.

კ ა ე ნ ი

ო, შენ თითქმის ღმერთს ჰგავხარ, მაგრამ...

ლიუციფერი

მაგრამ მე ღმერთი არ ვარ მაინც; და რადგანაც მე ვერ გავხდი იგი, ამის შემდეგ მე როდი მინდა ვიყო სხვა რაზე, გარდა ჩემი საკუთარ თავის. მან გაიმარჯვა და იმეფოს იმან.

კ ა ე ნ ი

ვინ—იმან?

ლიუციფერი

ვინც შექმნა მიწა.

კ ა ე ნ ი

აგრეთვე ცა და ყველაფერი, რაც არის მათზე, ამნაირად მას უგალობენ სერაფიმები; მამა ჩემიც ამასვე ამბობს იმის შესახებ.

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ლიუციფერი

იძულებით ამბობენ ამას,
რომ განრისხებულ ღმერთისაგან არ დაისაჯონ
როგორც მე და შენ დავისაჯეთ; მე სულთა შორის,
აღამიანთა შორის კი შენ.

კ ა ე ნ ი

ეგ ვინ არიან?

ლიუციფერი

სულნი, რომლებმაც უკვდავება შეიგნეს თვისი,
ვინც გაუბედეს ყოვლად შემძლე მტარვალის სახეს,
მის უკვდავ სახეს, გაუტეხლად თვალის შემართვა
და თქმა, რომ მისი ბოროტება არ არს სიკეთე:
ის გვეუბნება, რომ იგია შემქმნელი ჩვენი.
მე ეს არ ვიცი და არც მინდა რომ დაეიჯერო
ამის სიმართლე: ხოლო თუ კი მართლაც ის არის
ჩვენი გამჩენი, ჩვენს მოსპობას, სამაგიეროდ,
ვერ შესძლებს იგი ვერასოდეს; ჩვენ ვართ უკვდავნი!..
და კიდევ მეტი: უკვდავება ჩვენი სჭირდება
მას იმისათვის, რომ არ ექნეს არასდროს ბოლო
წამებას ჩვენსას. აგრე იყოს: მან გაიმარჯვა!
მაგრამ ის თავის გამარჯვებით ბედნიერია
ეგებ ნაკლებად, ვიდრე ჩვენ ვართ ბედნიერები
მის წინააღმდეგ ამხედრებით. არა, კეთილი
არ წარმოშობდა ბოროტებას და ვერც შესძლებდა
რომ წარმოეშვა. და იმას კი სხვა არაფერი
არ შეუქმნია. დაე ებლა ის თავის ტახტზე
განმარტოებით ბრძანებოდეს და ჰქმნიდეს ქვეყნებს,
რომ მან თავისი უკვდავება, ყოფნა მარადი,
თანამოხიარს მოკლებულმა, გაართოს ამით!
დაე აშენოს პლანეტები მან პლანეტებზე;
მტარვალი იგი დაუშლელი და უნაპირო
მარტოდ მარტო! რომ შეეძლოს იმის მოსპობა
თავისი თავის, უსათუოდ ეს იქნებოდა
საუკეთესო ძღვენი მისი ძლიერებისა.
მაგრამ დაუთმოთ ბრძანებლობა, დაე იმეფოს
და განამრავლოს თავისივე უბედურება!
სამაგიეროდ ჩვენ, სულები, და თქვენ, მოკვდავნი,
ერთი ერთმანეთს თანაუგრძნობთ და მით, ერთგვარად
აურაცხელი სასჯელების მსხვერპლად ქცეულნი,
ნაწილობრივად ჩვენს წამებას მაინც ვანელებთ.
მაგრამ იგი კი, საცოდავი თვის სიმაღლეში,

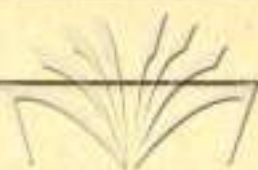
ესდენ ტანჯული უნაყოფო შემოქმედებით,
ვალდებულია ჰქმნიდეს იგი და ჰქმნიდეს კვალად
და შეიძლება საკუთარი არსიდან იმან
ოდესმე თავის ძე წარმოშოს, — სწორედ იმგვარად
როგორც თქვენ მამა გაგიჩინათ... მაგრამ თუ კი ეს
განხორციელდა, — ძე იმისი გახდება მსხვერპლი!

კ ა ე ნ ი

შენი სიტყვები ეხებიან იმნაირ საგნებს,
რომელნიც უკვე ბუნდოვანად აკრობდნენ ჩემს ფიქრს:
ტყვილად ვცდილობდი შერიგება თვალთ ნახულის,
რომ მომეხდინა იმასთან, რაც მსმენია ყურით,
ჩემი მშობლები მიყვებიან რაღაც გველებზე,
ხეხილებზე და ნაყოფებზე; მე ვხედავ ბჭეებს
იმ ადგილისას, სადაც იყო სამოთხე მათი,
და იქ გშუაგად მდგომ ცეცხლოვან ქერაბიმებსა,
ვინც გააძევა ისინი და მეც მათთან ერთად;
აუტანლობა ვიგრძენი მე სამძიმო შრომის
და აბეზარი აზრებისა; მე ვიმზირები
ჩემს გარშემო, ვაკვირდები სამყაროს, სადაც
მე არაფერი არა ვსჩანვარ, მაგრამ აქ ჩემში
იმნაირ ფიქრებს აქვს ადგილი, რომ მათ წინაშე
უნდა დაემხოს ყოველივე. მაგრამ ვაზროვნობ
მე სულ უსიტყვოდ სიჩუმეში; მე ამ წამებას
მარტო ვატარებ. მამა ჩემი დაემორჩილა,
დედა ჩემს უკვე დაავიწყდა ის მტკიცე სული,
რომელსაც ცოდნა ისე სწყურდა, რომ საუკუნო
დაწყევლა იმას არ აკრობდა; ჩემი ძმა არის
უბრალო მწყემსი, იგი მუდამ რჩეულ ზვარაკებს
მსხვერპლად სწირავს დიდის ლოცვით იმის წინაშე,
ვინაც უბრძანა დედა-მიწას, რომ არ დაგვითმოს
მან ჩვენ უოფლოდ არაფერი; ჩვენი ზილლა კი
ცდილობს ყოველთვის, რომ დაასწროს დიდის ფრინველებს
საგალობელის ზეავლენა, აგრეთვე ადას,
ჩემს ძვირფას ადას, მტრედით წყნარს, იმაზე მეტად
არ გაეგება ეს ზრახვანი, მე რომ მტანჯავენ.
დღემდე არასდროს მე ქმნილებას არ შევხვედრივარ,
ისეთს, რომელიც ჩემს წამებას თანაუგრძნობდეს.
მე მიხარია, თუ სულერთან დავიჭერ კავშირს.

ლიუციფერი

თუ კი რომ შენში იმნაირ სულს არ ჰქონდეს ბინა,
რომელიც მუდამ ღირსი არის ამ კავშირისა,

მაშინ მე შენს წინ ისე როდი გავჩერდებოდი.

თქვენს შესაცდენლად ძველებურად კმაროდა გვეწვდებოდა

კ ა ე ნ ი

ო, ნუ თუ შენ ხარ, დედა ჩემი რომ შეაცდინე?

ლიუციფერი

სხვის საცდუნებლად მე არასფერს არ ვხმარობ, გარდა

ქეშმარიტების: ხე იგი ხომ ცოდნის ხე იყო,

და ნუ თუ იქვე ცხოვრების ხეს არ ესხა ხილი?

მე უკრძალავდი მის მოკრეფას? ან მე დავრგევი

ხე აკრძალული ნაყოფით იქ—ორი უმანკო,

და უმანკობის გამომეტად ცნობისმოყვარე,

არსებობს თვალწინ. მე განზრახვა მხიბლავდა ერთი, —

მსურდა ღმერთებად თქვენი ქცევა; და თვითონ იმან,

ვინც გაგაძევათ, — გაგაძევათ იმის გულისთვის,

„რომ თქვენ ნაყოფი ცხოვრების ხის არ შეგეჭამათ

და იმის შემდეგ ღმერთებივით არ ყოფილიყოთ.“

ეს ხომ იმისი სიტყვებია?

კ ა ე ნ ი

ვინც ეს სიტყვები გაიგონა აგრე სთქვეს იმათ,
ქეჭა-ქუხილში.

ლიუციფერი

და მაშ დემონი ვინ ყოფილა თქვენი? იგი, ვინც

თქვენ არ დაგიშვათ, რომ გეკრიფათ ხე ცხოვრებისა,

თუ ის, რომელიც გამზადებდათ თქვენ უკედავებას

დიდებაში და შემეცნების ღრმა სიხარულში?

კ ა ე ნ ი

ო, რატომ იმათ არ შესჯამეს ნაყოფი, როგორც

ერთი ხის, ისე მეორესი, ან სულ არცერთი!

ლიუციფერი

მაგრამ ერთი ხომ იმათგანი თქვენია უკვე,

ხოლო მეორის დაუფლებას ეცადეთ.

კ ა ე ნ ი

როგორ?

ლიუციფერი

ბრძოლაში თავის საკუთარი სახის შერჩენით.

არ არის ძალა, რომ შეეძლოს დაძლევა სულის,

როდესაც იმას თავის თავად დარჩენა უნდა

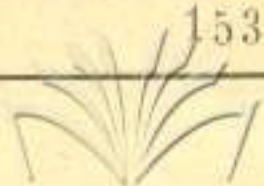
და სურვილი აქვს გადაიქცეს მსოფლიოს ცენტრად,

სადაც გახდება მბრძანებელი იგი.

კ ა ე ნ ი

მაგრამ შენ...

შენა ხარ, ვინაც შეაცდინა ჩემი მშობლები?

ლიუციფერი
 საბრალო მტვერო! მე? აბა მე რისთვის მინდოდა
 თქვენი შეცდენა? ან რაგვარად?

ეროვნული
 ბიბლიოთეკა

კ ა ე ნ ი

მაგრამ ამბობენ,

რომ გველი იგი სული იყო.

ლიუციფერი

ვინ ამბობს ამას?

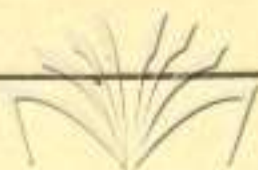
არა, ამაყი მბრძანებელი სულთა დასების
 მაგვარ სიცრუეს არასოდეს არ იკადრებდა, —
 თუმცა კი კაცის სასაცილო თავმოწონებას
 უნდა, რომ თავის სამარცხვინო დაცემა სულებს
 გადააბრალოს. გველი იგი კი გველი იყო —
 იმგვარი მტვერი, არც ზედმეტი და არც ნაკლები,
 როგორც თითონ ისინი, ვინც მან შეაცდინა.
 მათებრ ბუნებით მხოლოდ მტვერად დაბადებული,
 ის სიბრძნით უფრო მალლა იდგა, რადგანაც იმან
 სძლია ისინი და საცოდვავ ედემის ბაღში
 საბედისწერო ცოდნა მათ წინ გამოამჯღაფნა.
 ნუ თუ შენ ფიქრობ და გგონია, რომ მე ვიკადრებ —
 მოკვდავი არსის მიმსგავსება ვიკისრო თავზე?

კ ა ე ნ ი

მაგრამ იმ მოკვდავ არსებაში იყო დემონი.

ლიუციფერი

გველმა დემონი გააღვიძა იმათში მხოლოდ,
 ვისაც გველური მისი ენა ელაპარაკა,
 მე გეუბნები, გველი იყო ის გველი მხოლოდ;
 ჰკითხე ქერუბიმს, ცდუნების ხეს რომ ჰყარაულობს.
 როდესაც წლები გადივლიან საუბედურო
 თქვენი შვილების და იმათი შთამომავლობის
 ნაშთებზე, მაშინ, რომ განმარტონ თქვენი დაცემა,
 დაისწავლიან ასეთ ზღაპარს შეუსაბამოს
 და მომაწერენ მე იმნაირ სახეს, რომელიც
 ჩემში მხოლოდ ზიზღს გამოიწვევს იმგვარადავე,
 როგორც ყველა ის, რაც მუხლს იდრეკს ღმერთის წინაშე,
 და შექმნილია მხოლოდ მისთვის, რომ გაინართხოს
 და ეთაყვანოს მის საშინელ მარადისობას.
 მაგრამ ჩვენ, ვინაც ნათლად ვხედავთ ჭეშმარიტებას,
 არ ძალგვიძს მასზე გაჩუმება. შენი მშობლები
 ჭვემძრომის ენამ შეაცდინა, თორემ იმათი
 შეცდენა სულებს რად უნდოდა? ვიწრო ედემში

რაა ისეთი, რომ აღედრას იმათში შური,
ვისაც არ უდევს სივრცეებში საზღვარი არაადრე
მაგრამ ეხლა კი მე იმაზე გესაუბრები,
რომლის ცოდნას შენ ცოდნის ხე ვერ მოგანიჭებდა.

კ ა ე ნ ი

ცოდნის შესახებ შენ ვერ მეტყვი ვერაფერს ისეთს,
რომლის გაგება ჩემს გონებას არა სწყუროდეს,
ან არ შეეძლოს, ან არ ჰქონდეს გამბედაობა
მას საამისო.

ლიუციფერი

მაგრამ თვალით, რომ დაინახო,
ხომ არ შედრკები.

კ ა ე ნ ი

გამომცადე.

ლიუციფერი

გაჰბედავ სიკვდილს,
რომ შეეყარო და შეხედო პირდაპირ?

კ ა ე ნ ი

იგი

იყო აქამდე უხილავი.

ლიუციფერი

მაგრამ თქვენ იმას
მაინც გამოსცდით უსათუოდ.

კ ა ე ნ ი

შამაჩემს იგი
აუთრთოლებლად არასოდეს უხსენებია.
დედას ატირებს წარმოდგენა უბრალო მისი,
აბელი კრძალვით ზეცისაკენ აღაპყრობს თვალებს,
ზილლა ძირს დახრის და ხმადაბლა დაიწყებს ლოცვას,
ადა ფითრდება და მე მიმზერს უსიტყვოდ.

ლიუციფერი

შენ კი?

კ ა ე ნ ი

გამოუთქმელი მღელვარება შეიპყრობს ჩემს გულს,
როს ახსენებენ ამ უძლეველს და, როგორც ვხედავ,
გარდუვალ სიკვდილს. რომ შემეძლოს იმასთან შებმა!
ჩემს ბავშობაში თამაშის დროს ლომს შევებმოდი
და სალტებივით შემოჰყერილ მკლავებში იგი
ღრიალს იწყებდა და გარბოდა.

ლიუციფერი

სიკვდილს სხეული

არა აქვს, მაგრამ, რაც ატარებს მიწაზე სახეს,
მისი კერძია ყველაფერი.

კ ა ე ნ ი

ო, მე კი იგი

არსი მეგონა. ვინ იქნება, თუ არა ისევ
არსი, ესოდენ მკაცრი მტერი მიწიერ არსთა?

ლიუციფერი

ჰკითხე შენ იგი რღვევის ძალას.

კ ა ე ნ ი

ეგ ვინლა არის?

ლიუციფერი

ან და შემოქმედს—შეგიძლია უწოდო იმას
ამ ორ სახელში, რომელიც გსურს: იგი აშენებს
მხოლოდ მისთვის, რომ დაარღვიოს.

კ ა ე ნ ი

აგრე ვიცოდი.

მაგრამ ეს უკვე ბუნდოვანად ვიგრძენი მაშინ,
როცა შევიტყვე, რომ არსებობს სიკვდილი და თუმც
მე მის შესახებ არათერა არ ვიცი,—იგი
საშინელებად მეჩვენება. უტეხ თვალებით
ხშირად უმზერდი შავი ლამის უდაბნოებას
და მას ვეძებდი. და როს უცბად ქერუბუმების
ცხუნვარე ხმლებით განათლებულ წყვდიადის გულში,
მე შევნიშნავდი ზღუდეებზე მდგომარე ლანდებს,
თითქოს მესმოდა მისი ფეხის ნელი ხმა. 'შიშით
და მოწყურებით ვფიქრობდი მე შეხვედრას მასთან,
რომლის წინ ყველა ვცახცახებდით; მაგრამ არავინ
არ მოდიოდა და ისევე ყრუ სიჩუმეში
მშობელი, მაგრამ აკრძალული სამოთხის კედლებს
თვალს ვაშორებდი გულნატკენი და აღვმართავდი
იქ, სილურჯეში, მოციმციმე მნათობთა მიმართ,
ცას რომ მიჰკვრიან საოცარი მშვენიერებით.
ნუ თუ ისინიც მოჰკვდებიან?

ლიუციფერი

უთუოდ, ალბად,

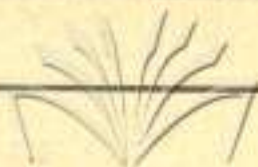
მაგრამ თქვენ ყველას უთვალავი საუკუნენი
დაგაშორებენ მათ აღსასრულს. *

კ ა ე ნ ი

მონარული ვარ;

სამარადისოდ უსურვებ მათ, რომ დარჩნენ ასე
მშვენიერები. სთქვი, რა არის სიკვდილი მაინც?
მე მაკანკალებს, შიში მიპყრობს უღრმესი მის წინ,

მაგრამ რა სახით შემიძლია წარმოვიდგინო?
ჩვენ უცოდველებს და ცოდვილებს ერთგვარად გველა
გაგვაცნეს იგი სამოთხეში, ვით ბოროტება.
რა ბოროტება?

ლიუციფერი

რომელიც თქვენ კვლავ გაქცევთ მიწათ.

კ ა ე ნ ი

და მე ვიხილავ მაშინ სიკვდილს?

ლიუციფერი

მაგას ვერ გეტყვი:

მე ვარ უკვდავი და სიკვდილის არა ვიცი რა.

კ ა ე ნ ი

მიწისებურად მშვიდი ყოფნა—აქ ბოროტებას
მე არა ვხედავ. ო, ნეტამც მე არ ვიყო სხვა რამ!

ლიუციფერი

სამარცხვინოა ეგ სურვილი, მაგგვარი ნატვრა
არ დასცდენია თვით მამაშენს, რომელსაც სურდა
ყველაფრის ცოდნა.

კ ა ე ნ ი

მხოლოდ ცოდნა, არის ცხოვრება;
თორემ რატომ არ შესჭამა მან ნაყოფი ხისა,
რომელსაც ერქვა ხე ცხოვრების?

ლიუციფერი

იგი განდევნეს.

კ ა ე ნ ი

მოხდა შეცდომა უდიდესი! მას ის ნაყოფი
პირველად უნდა შეეჭამა! მაგრამ, ვიდრე მან
ნაყოფი ცოდნის არ გასინჯა, სულ არ იცოდა
იმან სიკვდილზე არაფერი. ვაგლახ, მე თითონ
იმის შესახებ მასზე მეტი არა ვიცი რა;
მაინც მაშინებს, მეც არ ვიცი რისთვის მაშინებს.

ლიუციფერი

მე კი,—მე ვიცი ყოველივე, და ვერაფერი
მე ვერ მაშინებს: აი ცოდნა—ნამდვილი ცოდნა.

კ ა ე ნ ი

შენ შეგიძლია რომ მასწავლო მე ყველაფერი?

ლიუციფერი

კი შემიძლია, მხოლოდ ერთი პირობით.

კ ა ე ნ ი

მაინც?

ლიუციფერი

უნდა დაემხო ჩემს წინაშე და თაყვანი მცე
ისე, ვით უფალს.

კ ა ე ნ ი

მაგრამ შენ ხომ არა ხარ იგი
უფალი, ვისაც მამაჩენი თაყვანს სცემს.

ლიუციფერი

არა

კ ა ე ნ ი

შენა ხარ მისი თანასწორი?

ლიუციფერი

მე და მის შორის

არა არის რა საერთო რამ და არც იქნება.
ჩემთვის ერთია—უფრო მაღლა, თუ უფრო დაბლა
ვიდგები, ოღონდ მონაწილე ან მონა მისი
ძლიერებისა არ შევიქნე; მე ვცხოვრობ ცალკე.
მაგრამ დიადი ვარ მე,—და ჩემს თაყვანისმცემლებს
არა აქვს რიცხვი; ხოლო კიდევ მოემატება
მრავალი იმათ; შენ პირველი იყავ მათ შორის.

კ ა ე ნ ი

ჯერედ თაყვანი არასოდეს მე არ მიცია
ჩემი მშობელის ღმერთისათვის, თუმცა აბელი
მე ისე ხშირად მევედრება, რომ მასთან ერთად
მსხვერპლი შევსწირო და ვილოცო უფლის წინაშე
და შენ თაყვანი, მე არ ვიცი, რისთვის უნდა გცე?

ლიუციფერი

შენ არასოდეს არ ვიცი თაყვანი მისთვის?

კ ა ე ნ ი

ეგ უკვე ერთხელ ხომ გითხარი? თუ საჭიროა,
რომ გითხრა კიდევ? მაგრამ ნუ თუ შენი ძლიერი
კოდნის წყალობით არ შეგეძლო ამის გაგება?

ლიუციფერი

ვისაც არასდროს არ უცია თაყვანი მისთვის,
ის მე მცემს თაყვანს.

კ ა ე ნ ი

არვის წინაშე არ მსურს მოხრა.

ლიუციფერი

მაინც შენა ხარ მოთაყვანე, ჩემი ერთგული;
მასზე უარი და აღკვეცა თაყვანის ცემის
ჩემს კუთვნილებად გხდის შენ უკვე.

კ ა ე ნ ი

არ მესმის, როგორ?

ლიუციფერი

გაიგებ იქ და აგრეთვე აქ.

კ ა ე ნ ი

შემატუობინე
მე საიდუმლო დაფარული ჩემი ყოფნისა.

ლიუციფერი

გამომყე სადაც წაგიყვანო.

კ ა ე ნ ი

მაგრამ ჯერ კიდევ
ვალდებული ვარ მიწა ვთხარო, გარდა ამისა,
მე მათ დავპირდი...

ლიუციფერი

რას დაჰპირდი?

კ ა ე ნ ი

ნაყოფებს.

ლიუციფერი

რისთვის?

კ ა ე ნ ი

აბელთან ერთად სამსხვერპლოზე რომ მივიტანო.

ლიუციფერი

ასე არა სთქვი, თითქოს შენი შემოქმედისთვის
მთელ სიცოცხლეში შენ თაყვანი არ გეცეს?

კ ა ე ნ ი

სწორედ,

მაგრამ აბელი შემევედრა მე მეტის მეტად
და მსხვერპლიც უფრო მას ეკუთვნის, ვიდრე მე... ადაც
მეხვეწებოდა მასთან ერთად...

ლიუციფერი

შენ დაიბენი დარცხვენილი.

კ ა ე ნ ი

ის ჩემი დაა; დავიბადეთ ორივე ერთ დღეს
ერთი საშოდან. შემეხვეწა თვალ-ცრემლიანი,
რომ მე მიმეცა დაპირება იმისთვის; მე კი,
მხოლოდ იმისთვის, რომ მტირალი არ ვნახო იგი
სულველაფერის გადატანას შევიძლებ, ვგონებ,
და მუხლს მოვიდრეკ, რის წინაშეც არ უნდა იყოს.

ლიუციფერი

მაშ აბა უკან გამომყევი.

კ ა ე ნ ი

მოგყვები უკან.

(შემოდის ადა)

ა დ ა

მოვედი მისთვის, ძმაო ჩემო, რომ წაგიყვანო;
ეს არის უამი მოსვენების და გართობისა.

გავინაწილოთ ჩვენცა იგი,—წავიდეთ! თუმცა
არ გიშრომია შენ დღეს,—მაგრამ შენი საშრომი
მე შეეასრულე; ნაყოფები შენ რომ გელიან,
ისე მწიფეა, ისე ტკბილი და გამსჭვირვალე,
როგორც ეს შუქი, რომელიც მათ აწვდიდა საზრდოს.
წავიდეთ ჩქარა.

კ ა ე ნ ი.

ნუ თუ ამას ვერ ხედავ?

ა დ ა.

ვხედავ —

ანგელოზია; მე მინახავს ასინი ბევრი.
არ ისურვებს, რომ შვების ჟამი მან ჩვენთან ერთად
გაინაწილოს?

კ ა ე ნ ი.

ეს არა ჰგავს იმ ანგელოზებს,

ჩვენ რომ გვინახავს.

ა დ ა.

ნუ თუ კიდევ არიან სხვებიც?
რა უყოთ, მაინც ეგ იქნება ტკბილი სტუმარი,
როგორც ისინი. ხოლო ამათ კეთილ ინებეს
და ჩვენთან სტუმრად ჩამოვიდნენ, სთხოვე ამასაც.
თუ მოისურვებს, წამოვიდეს.

კ ა ე ნ ი

გინდა?

ლიუციფერი

მე მინდა.

ამიერიდან ჩემი იყო.

კ ა ე ნ ი

მე მას მივყვები.

ა დ ა

ჩვენ მიგვატოვებ?

კ ა ე ნ ი

მიგატოვებთ.

ა დ ა

მეც?

კ ა ე ნ ი

ჩემო ადა!

ა დ ა

მე მსურს წამოსვლა შენთან ერთად.

ლიუციფერი

არ შეიძლება.

ქართული
ლიტერატურა

ა ღ ა
ვინ ხარ ისეთი, ორ გულს შუა, რომ აღიმართო?
ვინ არის იგი?

კ ა ე ნ ი
ის ღმერთია

ა ღ ა
საიდან იცი?

კ ა ე ნ ი
ის ლაპარაკობს, როგორც ღმერთი.

ა ღ ა
გველიც მაგგვარად
ლაპარაკობდა, მაგრამ იგი ამბობდა ტყუილს.

ლიუციფერი
შენ სცდები, ადა: ნუ თუ ის ხე არ იყო ცოდნის?

ა ღ ა
ჰო, მაგრამ, ჩვენდა სამწუხაროდ.

ლიუციფერი
ეგ მწუხარება
ცოდნაა მაინც, მაშ ტყუილი არ უთქვამს იმას.
იმან თქვენ მხოლოდ გაგიმჟღავნათ ჭეშმარიტება;
ჭეშმარიტება კი უთუოდ თავის ბუნებით
არის სიკეთე მართოდენ.

ა ღ ა
მაგრამ ჩვენ ვიცით
იმის შესახებ მხოლოდ ის, რომ მან აგვიშენა
ბოროტებაზე ბოროტება: მშობელი კუთხის
მოწყვეტა, შრომა, დაღლილობა, ნალველი მძიმე
იმის შესახებ, რაც დავკარგეთ, და იმედები
იმაზე, რაც არ დაბრუნდება. არ გაჰყვე ამ სულს!
კაენ, დანებდი საკუთარ ბედს, გიყვარდე ისე,
როგორც გიყვარდი; მეც მიყვარხარ.

ლიუციფერი
უფრო ძლიერად,
ვიდრე დედ-მამა?

ა ღ ა
უფრო ძლიერ! და ნუ თუ ესეც
ცოდვაა კიდევ?

ლიუციფერი
ჯერ-ჯერობით არ არის, მაგრამ
შემდეგში, შენი შვილებისთვის, იქნება იგი.

ა ღ ა
როგორ! ჩემს ასულს თავისი ძმა ენობი, ნუ თუ
არ ეყვარება?

ლიუციფერი

ეყვარება, მაგრამ სხვაგვარად
და არა ისე, შენ რომ გიყვარს კაენი.

ა ღ ა

ღმერთო!

ო, ნუ თუ იმათ ერთადერთი არც ეყვარებათ
და არც სიცოცხლეს აჩუქებენ სხვა ქმნილებებსა,
რომ მათ, თავის მხრით, სიყვარული შეეძლოთ? განა
აი ამ ჩემს მკერდს არ ვაწოვებ ორივეს ერთად?
და მათი შამა—ნუ თუ იგი და მეც იმასთან
არ დავიბადეთ ერთი დედის საწოდან ერთ დღეს?
მაგრამ განა ჩვენ ერთმანეთი არ გვყვარებია,
განა ახალი არ წარმოვშვით ჩვენ არსებები,
დანისწულები იმისთვის, რომ ერთი-მეორე
ისე უყვარდეთ, როგორც ჩვენ ისინი გვიყვარს,
ან როგორც მე შენ, ჩემო კაენ, მიყვარხარ! არა,
არ გაჰყვე ამ სულს; ჩვენიანი არ არის იგი.

ლიუციფერი

მე აქ ცოდვაზე ვლაპარაკობ, მაგრამ ეს ცოდვა
ჩემი შეგნება როდი არის, და არც იქნება
თქვენთვის ცოდვა ის, რაც არ უნდა საშინელება
მან აღძრას მათში, ვინც თქვენს შემდეგ მოვლიან ქვეყნად.

ა ღ ა

როგორ იქნება ცოდვა იგი, რაც თავის თავად
არ არის ცოდვა? თუ—კეთილი და ბოროტება
შემთხვევითია? მაშ მონები ვყოფილვართ მხოლოდ.

ლიუციფერი

იქ ქმნილებანიც მონებია, ვინც თქვენზე უფრო
დიდნი არიან, ისინიც კი, ვინც მალლა სდგანან
თქვენზე და მათზე, გახდებოდნენ მონები ალბად,
რომ არ დაეთმოთ თავისუფალ წამებისათვის
ქებათა ქების მოსაწყენი საგალობელი
და ღვთის წინაშე ანგარებით სავსე ლოცვები,
მხოლოდ იმიტომ, რომ ის არის ყოვლად ძლიერი,—
ლოცვები, სადაც სიყვარულის მაგიერ შიში
და იმედია.

ა ღ ა

ის, ვინც არის ყოვლად ძლიერი,
ყოვლად კეთილიც უნდა იყოს.

ლიუციფერი

ეგებ ედემში

ყოვლად კეთილი იყო იგი?

ა ღ ა

მტერო! ნუ მაცდენ

მაგ სილამაზით! შენ უმეტეს მშვენიერი ხარ,
ვიდრე ის გველი, და ცბიერი იმგვარადავე!

ლიუციფერი

არა, მართალი იმასავით. ჰკითხეთ დედა თქვენს:
სცნო კეთილი და ბოროტება იმან, თუ არა?

ა ღ ა

ო, დედა ჩემო! შენ მოსწყვიტე ნაყოფი იგი
შენი შვილების სამწუხაროდ და სავალალოდ.
შენ სიყმაწვილე მაინც განვლე ედემის ბაღში,
ნეტარ სულეებთან შეთავსებით; ჩვენ კი,—შენს შვილებს,
გარს დემონები გვეხვევიან და ღვთის სიტყვებით
ჩვენს უნებლიეთ დაეჭვებას უღარაჯებენ;
იმათ სწყურიათ შეცდომაში ჩვენი შეყვანა,
ისე, ვით გველმა შეგიყვანა შენ შეცდომაში—
ყოვლად ნეტარი და უბიწო ცნობის მოყვარე.
არ შემიძლია ამ უკვდავ სულს გავსცე პასუხი,
არ ძალმიძს იგი რომ დავსწყევლო; მე მას უცქერი
იღუმალ შიშით და მაინც მას არ გაურბივარ:
მისი უკვდავი გამოხედვა შეუცნობელი
ძალით ატყვევებს და იტაცებს ჩემს თვალთა ხედვას
საშინელებით მავსებს იგი და იმავე დროს
ისე მამრუებს და მიზიდავს სულ ახლო, ახლო!
კაენ, მიხსენი! ჩემო კაენ, მიხსენი მისგან!

კ ა ე ნ ი

ადა, ძვირფასო! რა გაშინებს, ეს ხომ დემონი
არ არის!

ა ღ ა

იგი არც ღმერთია, არც ქერუბიმი,
არც სერაბიმი, როგორც ჩვენ გვინახავს დღემდე.

კ ა ე ნ ი

მაგრამ არიან უმაღლესი სულები კიდევ,
ვისაც სახელად უწოდებენ მთავარ ანგელოზთ!

ლიუციფერი

და იმათზედაც მალლა მდგომნი.

ქართული
საგარეო ურთიერთობების
სამსახური

ა ღ ა

მაგრამ ისინი

არ ეკუთვნიან ნეტარ სულებს.

ლიუციფერი

თუ ნეტარება

მონობაშია, მართალი ხარ.

ა ღ ა

მამამ გვასწავლა

სერაბიმები სიყვარულით სავსე ყოფილან,
ქერუბიმები კი ყოფილან მრავალის მცოდნე.
შენ ქერუბიმი ხარ უთუოდ: შენ როდი გიყვარს.

ლიუციფერი

მაგრამ თუ ცოდნა საშიშია სიყვარულისთვის,
ვინ უნდა იყოს მაშინ იგი, ვის შეყვარებას
თქვენ ვერ შესძლებდით, როდესაც კი მას გაიცნობდით?
და თუ კი ცოდნა ქერუბიმებს სიყვარულს უშლის,
მაშინ ხომ დიდი სიყვარული სერაბიმების
იქნება მხოლოდ უმეცრება, უნდა ირჩიოთ
ერთი მათგანი—ან ცოდნა და ან სიყვარული.
სხვა გზა არ არის; მამა თქვენმა ირჩია უკვე,
მხოლოდ შიშია მთლად იმისი ღვთისმოყვარება.

ა ღ ა

კაენ, ირჩიე სიყვარული!

კ ა ე ნ ი

მე? სიყვარული?

რაც შეეხება შენს სიყვარულს, ძვირფასო ადა,—
მე მასთან ერთად დავიბადე. სხვა არაფერი
და არც არაფერს მე არ მიყვარს.

ა ღ ა

ჩვენი დედ-მამა?

კ ა ე ნ ი

განა იმათ კი უყვარდით ჩვენ, როცა ედემში
აკრძალულ ნაყოფს მოსაწყვეტად შეახეს ხელი
და სამოთხიდან გაძევება გვარგუნეს წილად?

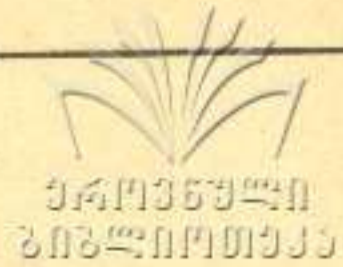
ა ღ ა

მაგრამ ჩვენ იმ დროს გაჩენილი არა ვყოფილვართ
და თუნდა კიდევ ვყოფილიყოთ, უნდა გვიყვარდეს
ჩვენი მშობლები და შვილები.

კ ა ე ნ ი

ჩემი ენობი

და პაწაწინა იმისი და! რომ მწამდეს მათი

ბედნიერება, დავიწყებას შევძლებ ნახევრად...
 მაგრამ, ო, არა!—დავიწყება არ შეიძლება,
 და ათასობით მომავალი კაცთა მოდგმანი
 ადამიანის სახსენებელს შეიძულებენ,
 რადგან მან ერთს და იმავე დროს კაცობრიობის
 და ბოროტების თესლი დარგო და გაახარა.
 სჭამეს ნაყოფი, რომელმაც მათ თავს დაატეხა
 უბედურება. და ამნაირ ჭირში მყოფებმა
 ჩვენ გაგვაჩინეს—შენ, მე და სხვა დანარჩენები,
 რომელთა რიცხვი ჯერ მცირეა, მაგრამ შემდეგში
 მირიადებად გადიქცევა და მიიღებენ
 მემკვიდრეობით ბოროტებას ჩვენგან ჩადენილს
 და კიდევ უფრო გადიდებულს ჟამთა დენაში.
 და მე, მე უნდა ვიქნე მამა ასეთ შვილების!
 შენი ჩემდამი სიყვარული, ეგ სილამაზე,
 ჩემო ძვირფასო, აღტაცება შენ მიერ ჩემში
 გამოწვეული და წუთები თავდავიწყების,—
 ყველაფერს ამას, რაც ჩვენ ასე შეგვეყვარებია
 ერთმანერთში და ჩვენს ბავშვებში— მივეყვართ, ზოგჯერ
 გაშუქებულნი სიხარულის ტკბილი წამებით,
 გამოუცნობი სიკვდილისკენ!.. ვერ შეასრულა
 დანაპირები ხემ ცოდნისა, ასე მგონია:
 უნდა მიეცეს განმარტება მათთვის ყველაფრის,
 რის განმარტებაც შესაძლოა,—თვით სიკვდილსაც.
 მაგრამ მათ ცოდვამ რა აუწყა? ის, რომ ისინი
 შესაბრალისი ცოდვილები არიან მხოლოდ.
 რაში გვინდოდა ჩვენ გველები და ნაყოფები
 ასეთი ცოდნის მიღებისათვის

ა დ ა

მე როდი ვჩივი,
 და შენ რომ იყო ბედნიერი, შენ, ჩემო კაენ!

კ ა ე ნ ი

არა, ისევე ბედნიერი შენ იყავ მარტო!
 რა უნდა უყო მე იმნაირ ბედნიერებას,
 რომელიც ითხოვს ჩვენს მოდრეკას და დამცირებას.

ა დ ა

მარტო არ ძალმიძს და არც მინდა ბედნიერება;
 მაგრამ შემეძლო ბედნიერი რომ ვყოფილიყავ
 ჩვენებთან ერთად და სიკვდილსაც მაშინ არაფრად
 არ მივიჩნევდი, რადგან მისი არ მეშინია,
 როგორც უცნობი არსებისა, თუმცა ის აღბად

საშინელება უნდა იყოს, თუ მართალია
ის, რაც აქამდე მის შესახებ სმენია ჩემს ყურს.

ლიუციფერი

მაშ შენ არ ძალგიძს ბედნიერი რომ იყო მარტო,
ასე არა სთქვი?

ა დ ა

ღმერთო ჩემო! მარტო! ვინ შესძლებს,
ან ბედნიერი, ან კეთილი რომ იქნეს მარტო!
ხოლო თვით მე, რაც შემეხება, განმარტოებას
მე მივიჩნევდი შეცოდებად, რომ არ ვფიქრობდე
ძმისა, მშობლების და ბავშვების მალე შეხვედრას.

ლიუციფერი

შენი ღმერთი კი სულ მარტოა; და ნუ თუ იგი
ბედნიერია? ან კეთილი თუ არის ნეტა?
ო, არა, არა! იმას ჩვენ და ანგელოზები
ვყავართ იმისთვის, რომ გაგვხადოს ბედნიერები
და თითონ იგი ნეტარია მხოლოდ იმითი,
ირგვლივ სიხარულს რომ ავრცელებს. და ნეტარებაც
ნუ თუ მაღალი შეიძლება იმაზე უფრო,
როდესაც მისი დასაბამი შენა ხარ თვითვე?

ლიუციფერი

სჯობს რომ მამა შენს, სამოთხიდან გამოძევებულს,
ამის შესახებ დაეკითხო, ან ძეს იმისას
პირველ შობილსა, ან საკუთარ შენს გულს, რომელიც
სავსეა შიშით.

ა დ ა

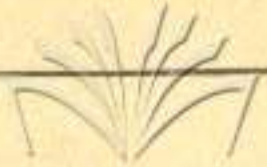
ვაი მე, რომ შენ მართალს ამბობ!
მაგრამ შენ — შენ ხომ ციური ხარ?

ლიუციფერი

არა; თუ რისთვის —
შენ ესა ჰკითხე ნეტარების ერთად ერთ მიზეზს,
რომელიც ყველგან გეჩვენება; მას — ყოველად გულუბვს,
ყოველი არსის შემოქმედს და კეთილ მამასა,
ეს საიდუმლო მას ეკუთვნის. ჩვენ გვიწერია —
ზოგმა ვიტანჯოთ და ზოგი კი წინ გადაუდგეთ;
და სულ ამაოდ, როგორც მისი ანგელოზები
გვეტყვიან ხოლმე; მაგრამ ამის გამოცდა არის
შრომა უთუოდ ღირსეული; მით უმეტეს, რომ
არასდროს უფრო ბედნიერი ჩვენ არ ვიქნებით.
არის ჩვენს უკვდავ გონებაში ისეთი სიბრძნე,

რომ მას გაუძღვეს და უჩვენოს გზა ჭეშმარიტი,
როგორც წყვილით გადაბინდულ ცის სილურჯებში
ბრწყინავს ვარსკვლავი დაფარული, რომ მიესალმოს
ის თქვენს განთიადს.

ა დ ა

მშვენიერი ვარსკვლავი, რომლის
გასაოცარი სილამაზე მე შემეყვარდა!

ლიუციფერი

რატომ არ უნდა გააღმერთო ის, თუ აგრეა?

ა დ ა

ჩვენი მშობელი ერთს უხილავს აღმერთებს მხოლოდ.

ლიუციფერი

მაგრამ რაც არის მომნიბლავი თქვენთვის ხილულში,
იგი სიმბოლოდ ჩაითვლება უხილავისა
და ის ლამაზი ვარსკვლავი კი განთიადის ქამს
წინ მიუძღვება ციურ ლაშქარს.

ა დ ა

ჩვენმა მშობელმა
ედემის ბაღში თავის თვალთ იხილა ღმერთი,
რომელმაც იგი გააჩინა.

ლიუციფერი

შენ არ გიხილავს?

ა დ ა

მის ქმნილებებში კი მიხილავს.

ლიუციფერი

თვით სახე მისი?

ა დ ა

არა—მაგრამ ის მამის ჩემის სახეში მოსჩანს,
რომელიც იმის მიმსგავსებით არის შექმნილი,
და ანგელოსთა სახეებში, ისინი შენი
მსგავსნი არიან, თუმცა უფრო ქერა და, ვგონებ,
ნაკლებ ძლიერნი და ნაკლებად მშვენიერები.
ვით დღე ნაძელი, ჩაძირული შუადღის ძილში,
მათი უნება შუქისაგან შესდგება მხოლოდ;
შენ კი, პირიქით, გამსჭვირვალე ღამეს მაგონებ,
როცა მას თავზე რიდე ჰხურავს თეთრი ღრუბლების
და ამ რიდეში ვარსკვლავები აურაცხელი.
მაღალი ციდან საიდუმლოდ იჭვრიტებიან...
უანგარიშო, მშვენიერი თავის ციმციმში,
წყნარად მზირალნი, მაგრამ რა რიგ მიმზიდველები!

ისინი თვალებს მე ცრემლებით მივსებენ, ისე,
როგორც ეხლა შენ; უბედური მგონიხარ მე შენ;
ნუ მოისურვებ, რომ ჩვენც გაეხდეთ უბედურები
და მე გიტირებ, შენ გიტირებ...

ლიუციფერი

ო, ეს ცრემლები!
რა დიდი ზღვები დაიქცევა, მაგ ცრემლებისა
ამ ქვეყანაზე, რომ იცოდე!

ა დ ა

ჩემგან?

ლიუციფერი

ყველასგან.

ა დ ა

ვინ არის ყველა?

ლიუციფერი

მილიონთა მილიონები,
მთლად ეს ქვეყანა უსაბაბოდ დასახლებული,
მთლად ეს ქვეყანა ხელმეორედ დაქცეული და
შენი მოდგმისგან ავსებული გენა, რომლის
თესლს შენ ატარებ ჯერ-ჯერობით საკუთარ მკერდში.

ა დ ა

კაენ, ჩვენ გვწყევლის სული იგი!

კ ა ე ნ ი

მე მასთან ერთად წავალ.

ა დ ა

საით?

კ ა ე ნ

იმ ადგილებში,
სადაც ის დაჰყოფს სულ ერთ საათს, მაგრამ იქ იგი
ამ ერთ საათში ურიცხვ დღეთა საქმეებს ნახავს.

ა დ ა

ეგ რანაირად შეიძლება?

ლიუციფერი

განა არ შეჰქმნა
თქვენმა გამჩენმა ეს ქვეყანა სულ ხუთ-ექვს დღეში
ძველი ქვეყნების ნაშთებიდან? და მე, რომელიც
ვეხმარებოდი მას ქმედითი მუშაობაში,
რატომ არ ძალმიძს ერთ საათში ვაჩვენო იგი,
რასაც ის ჰქმნიდა მრავალი ხნის განმავლობაში,
მაგრამ აქცევდა მოკლე ხანში?

კ ა ე ნ ი

წინ გამიძები! ერეკლესული
ბიზლიქოთუქა

ა ღ ა

მაგრამ მართლა მას ერთ საათში მოიყვან უკან?

ლიუციფერი

არა უმეტეს; ჟამთა დენას ჩვენს საქმეებზე
ძალა არ შესწევს; შეგვიძლია მარადისობა
ჩვენ ერთ საათში მოვაქციეთ, ერთი საათი
მარადისობად გავაგრძელოდ. ჩვენ ჩვენს ცხოვრებას
ისე არ ვზომავთ, ვით მოკვდაენი, მაგრამ ეს არის
ჩვენი ფარული საიდუმლო. მომყევი, კაენ!

ა ღ ა.

დამიბრუნდება კვლავ მე იგი?

ლიუციფერი

ჰო, კაცთა შორის

ის ერთად ერთი (პირველი და უკანასკნელი
გარდა ერთისა) დაბრუნდება ისევე შენთან,
რომ ის ქვეყანა ნაღვლიანი, რომელიც იმას
იქ ელოდება, დაასახლოთ თქვენ იმგვარადვე,
ვით ეს ქვეყანა: ჯერ-ჯერობით თითქმის მთლად იგი ცარიელია

ა ღ ა

მაგრამ თვითონ შენ სად იმყოფები?

ლიუციფერი

მე ყველგანა ვარ. ან სად ძალმიძს მე რომ ვიცხოვრო?
სად შენი ღმერთი, ან ღმერთები, იმყოფებიან,
მეც იქ ვბინადრობ. მე შუაზე ვყოფ ყველა ნივთებს.
მარადისობა, ჟამი, სიგრძე, სიკვდილ-სიცოცხლე,
ზეცა და მიწა და აგრეთვე ის, რაც არ არის
არც ცა, არც მიწა, მაგრამ მაინც დასახლდებიან
იქ არსებული ქმნილებებით,—აი ეს არის
ჩემი სამეფო;—ამგვარად მე ვარ თქვენი ღმერთის
თანაზიარი. რომ არ ვიყო ძლიერი ასე,
როგორც გითხარით, ვით შევძლებდი აქ თქვენს წინაშე
მე გაჩერებას, როს იმისი ანგელოზები
თქვენს ახლო დგანან!

ა ღ ა

ამგვარადავე

იდგნენ ისინი სამოთხეში, როცა დედაჩვენს
გველი აცდუნდა მშვენიერი.

ლიუციფერი

ხომ გაიგონე

ეროვნული
მემორიალი

კაენ! როდესაცა შენს სულს ცოდნა სწყურია, მაშინ მე ძალმიძს მოვკლა ეს წყურვილი და ამავე დროს როდი მოვითხოვ, შენ ნაყოფი რომ არა სჭამო, ან რომ დაჰკარგო ერთად ერთი სიკეთე, რაიც გამარჯვებულმა არ წაგართვა. მომყევი უკან!

კ ა ე ნ ი

მოვდივარ, სულო!

(ლიუციფერი და კაენი გადიან)

ა დ ა (მიჰყვებათ უკან)

ჩემო კაენ! ო ძმაო კაენ!

შ ე ა რ ე მ ო ქ მ ე დ ე ბ ა

სტენა პირველი

სივრცის უფსკრული

ლიუციფერი და კაენი

კ ა ე ნ ი

მე ფეხს ვაბიჯებ ჰაერზე და ძირს არ ვეცემი;
მე მეშინია ჩავარდნისა.

ლიუციფერი

შენდღე უშიშრად

და გამომყევი თან ჰაერით, რომელსაც მე ვფლობ.

კ ა ე ნ ი

ძალმიძს კი მე ეს ჩავიდინო და არ შევსცოდო?

ლიუციფერი

ან ირწმუნე და გამომყევი, ან იქვეს დანებდი და დაილუპე! ასეთია წესი მეორის, ვინაც დემონი მე სახელად მომცა და, რომლის ანგელოზები ამ სახელის განმეორებით ცილსა მწამებენ მე საბრალო არსთა წინაშე; და არსნი ესე, მოკლებულნი იმის გაგებას, რაიც კი იმათ ლანდურ გრძნობას აღემატება, იდრიკებიან ამ სიტყვის წინ, რომელმაც მათი სმენა შეაკრთო და სიკეთედ ან ბოროტებად როდი სახავენ იმას, რასაც მათ უბრძანებენ. მაგრამ სხვა არის ჩემი წესი: გაჰბედე, ან და

ითრთოლე შიშით, მაგრამ მაინც შენ დაინახავ,
რომ ამ საბრალო შენი ქვეყნის საზღვართა გარტყმის
კიდევ არიან სხვა ქვეყნები, რომ იქვის გამო ბიზნისით
არ გაწამებენ. და დადგება საათი, როცა
ადამიანი მიწვეული ტალღებზე ფეხით
ეტყვის მეორეს: ირწმუნე და თან გამოყევი.
ისიც გაპყვება უვნებელი ფეხდაფეხ წყალზე.
მე კი შენ რწმენას ხსნის პირობად როდი დაგიდებ.
დე ნუ ირწმუნებ; ჩემთან ერთად, ვით თანასწორი,
ფრენით გაპყევი უფსკრულის თავს. მე შენ გიჩვენებ
იმას, რასაც შენ, უარყოფას ვერ გაუბედავ:
ძველად არსებულ, თანადროულ და მომავალი,
რიცხვით უზომო, ქვეყნების ბედს.

კ ა ე ნ ი

ღმერთო, დემონო,—

ვინც უნდა იყო, ნუ თუ იგი დედამიწია,
ეგერ რომ მოსჩანს?

ლიუციფერი

განა ველარ იცანი მტკერი,

რომლისაგანაც მამა შენი არის შექმნილი?

კ ა ე ნ ი

ნუ თუ ის არის? ის მოლურჯო პატარა ბურთი
და მის ნახლობლად იმგვარივე, რომელიც ალბად
მთვარე იქნება, ღამ-ღამე რომ დანათის თავზე?
ნუ თუ ედემი იმაზეა? რა იქნენ მერმე
იმის გარშემო ზღუდეები და ან ისინი,
რომლებიც იმათ სდარაჯობენ?

ლიუციფერი

აბა მიჩვენე

ადგილი, სადაც მდებარეობს ედემის ბალი?

კ ა ე ნ ი

ეგ როგორ შევძლო? ჩვენ საჩქაროდ წინ მივისწრაფით,
როგორც ბრწყინვალე სხივი მზისა, და მე თანდათან
მიწა სულ მცირე მეჩვენება: გარშემო იმას
რკალი ბრწყინვალე შემორტყმია შარავანდედად,
რომლის დანახვა ვარსკვლავებზე გულს მიხიბლავდა
ღამით სამოთხის ზღუდეებთან მოხეტიალეს.
ასე მგონია უერთდება ის იმ უთვალავ
ვარსკვლავების ჯარს, რომელიც ჩვენ გარს გვახვევია

და, რაც წინ მივჭრით, ახალ-ახალ მირიადებად
ეშლება ჩვენს თვალს.

ლიუციფერი

რომ იცოდე: ეგ ვარსკვლავები

სულ ქვეყნებია გაცილებით უფრო დიდები,
ვიდრე ის შენი მშობლიური; იქ არსებანი
სცხოვრობენ უფრო ძლიერები და დიდრონები,
ვიდრე მიწაზე; და ისინი მეტია რიცხვით
მთელი იმ თქვენი დედამიწის ქვიშაზე; ყველა
სცოცხლობს, ჯახირობს და სულყველა განწირულია
სიკვდილისათვის;—რომ იცოდე შენ ეს ყოველი,
რას იფიქრებდი?

კ ა ე ნ ი

ო, მე ჩემი ჭკუით და აზრით,

რომელმაც შესძლო ყოველივე ამის შეცნობა
ვიამაყებდი!

ლიუციფერი

მაგრამ ეს აზრი მედიდური, ესოდენ, მძიმე
და ტლანქ სხეულზე მიჯაჭვული რომ იყოს და რომ
იგი ამდენის შემცნობი და კიდევ მეტ ცოდნას
მოწყურებული, მონა იყოს საზიზღარ, მდაბალ,
ბინძურისა და ბილწი შრომის; და რომ, დასასრულ,
შენთვის ნეტარი და უტკბესი ბედნიერება
იყოს ცოდვებით დამძიმებულ მისწრაფებაში
ახალ სულთა და სხეულების გაჩენისაკენ,
ვინაც არიან საწამებლად და გასახრწნელად
წინასწარადვე განწირულნი?

კ ა ე ნ ი

მე სიკვდილზე არა ვიცი რა

გარდა იმისა, რომ ის არის საშინელება
და რომ აგრეთვე მე ასეთი შემკვიდრობით
დამაჯილდოვა მამა ჩემმა არა ნაკლებად,
ვიდრე სიცოცხლით: სამწუხარო შემკვიდროება,
რამდენადაც მე გამეგება; მაგრამ, ო, სულო!
თუ კი ეს უნდა უსათუოდ მოხდეს (მე ამას
ვგრძნობ წინადგრძნობის უმძიმესი წამებით გულში),
მომეცი ნება აქვე მოგკვდე: განა სიცოცხლით
დაჯილდოება არსებების, რომლებმაც მთელი
წლები ტანჯვისა უნდა განვლონ მხოლოდ იმისთვის,

რომ დაიხოცონ, — არა ნიშნავს ეს გამრავლებას
სიკვდილისა და მკვლევლობისას?

ლიუციფერი

შენ როდი ძაღვიძს

მოჰკვდე სავსებით: შენში არის ისეთი, რამაც
უნდა იცოცხლოს სამუდამოდ.

კ ა ე ნ ი

ამის შესახებ

მამაჩემისთვის არაფერი არ უთქვამს იმას,
ვინც სამოთხიდან გააძევა იგი სიკვდილის
ბეჭედით შუბლზე. მაგრამ ის, რაც სასიკვდილოა,
ის მაინც მოჰკვდეს ჩემში, რომ მე ვიქნე ისეთი,
ანგელოზები რომ არიან.

ლიუციფერი

აი, მე აგერ

ანგელოზი ვარ, შენ გინდა, რომ იყო ასეთი?

კ ა ე ნ ი

მე შენს შესახებ როდი ვიცი ვინა ხარ, რა ხარ.
მე ვხედავ მხოლოდ შენს სიმძლავრეს და იმას, რომ შენ
თვალწინ მიყენებ იმას, რაც ჩემს ბუნებრივ ძალებს
აღემატება, თუმცა იგი ჩემს განუზომელ
სურვილს და ზრახვებს ვერა სწვდება.

ლიუციფერი

რას წარმოადგენს

თქვენი ზრახვები მთელი მათი მედიდურობით,
როცა მატლების სამოსელში გამოხვეულნი
მატლებთან ერთად ბინადრობენ ისინი!

კ ა ე ნ ი

თვით შენ

რას წარმოადგენ? შენ, რომელიც ამაყობ ასე
მაგ უსხეულო არსებობით და ვინც განაგებ
ბუნების ძალებს, და ამისდა მიუხედავად,
მოსჩანხარ მაინც უბედური.

ლიუციფერი

მე ვსჩანვარ იგი,

რაც ვარ ნამდვილად; სწორედ მისთვის მინდა გავიგო:
გსურს შენ, თუ არა, უკვდავება?

კ ა ე ნ ი

შენ მეუბნები,

რომ მე უკვდავი უნდა ვიყო და მსურს, თუ არა.
 ეს არ ვიცოდი: მაგრამ თუ ეს მართალი არის
 ნება მომეცი წინასწარვე ვიცოდე მაინც:
 ბედნიერი თუ უბედური არის ის ჩემი
 მოსალოდნელი უკვდავება?

ლიუციფერი

ეგ შენ შეიტყვე

უმალ, ვიდრე მე გამიცნობდი.

კ ა ე ნ ი

რა გზით?

ლიუციფერი

წამებით.

კ ა ე ნ ი

კი მაგრამ, ნუ თუ ეს წამება საუკუნოა?

ლიუციფერი

ამას გამოვსცდით ჩვენ და შენი შეილები, მაგრამ
 ეხლა შეხედე! საუცხოვო არ არის განა
 ეს ყველაფერი?

კ ა ე ნ ი

ჰოი, ეთერო, მშვენიერო, აუწერელო!
 და თქვენც, ო თქვენაც, ვარსკვლავებო უხარმაზარო,
 ჩემი თვალის წინ, რომ მრავლდებით! რას წარმოადგენთ,
 ან ეს რა არის? ეს ლაგვარდის უდაბნოება,
 სადაც უსაზღვრო სივრცეებში მიექანებით
 თქვენ, ვით ფოთლები, რომელიც მე მინახავს ხოლმე
 ედემის ჩქარი ნაკადებით გატაცებული?
 გაზომილია თქვენი გზები? ან ამ ტრედისფრად
 გაშლილ უფსკრულში, რომელიც სულს მიხუთავს ისე,
 დაულაღავი ზეიმებით მისცურავთ სწრაფად
 თქვენ გამაძლარნი საკუთარი მარადისობით?
 ღმერთო! ღმერთო! რაც არ უნდა იყოთ, თქვენ მაინც
 ხართ გასაოცრად მშვენიერნი! თქვენნი საქმენი
 თუ შემთხვევები—მე არ ვიცი,—უტურფესია!
 მომეცით ნება—ო, მომეცით,—რომ აქვე მოვკვდე,
 როგორც ჰკვდებიან ატომები (და როგორც უნდა
 მოჰკვდენ ისინი), ან დამიშვით — თქვენს ძლიერებას,
 იღუმალ ნივთთა შემეცნებას, რომ დავეწაფო
 მოწყურებული! დამერწმუნეთ, რომ ჩემი აზრი
 ღირსია მისი, რასაც ვხედავ მე ამ საათში,
 თუმცა ამისთვის უღირსია ჩემი სხეული.

სულო, სიკვდილი დამანებე! ან და მაჩვენე
ისინი ახლოს.

ლიუციფერი

ნუ თუ ახლოს არა ხარ მათთან?

მაშ მიიხედე მიწისაკენ.

კ ა ე ნ ი

სად არის იგი?

მე ველარაფერს ვერა ვხედავ უსაზღვროების
და აურაცხელ ვარსკვლავთ გარდა.

ლიუციფერი

გახედე იქით!

კ ა ე ნ ი

ვერა, ვერ ვარჩევ!

ლიუციფერი

დააკვირდი, იგი ანათებს.

კ ა ე ნ ი

როგორ, აი ის?

ლიუციფერი

ჰო!

კ ა ე ნ ი

რას ამბობ? ხშირად ვხედავდი
ჩვენს ბნელ ტყეებში მწერებსა და ციციანათელებს,
უფრო ბრწყინვალეს, უფრო დიდებს იმ სამყაროზე,
რომელიც იმათ ასაზრდოებს.

ლიუციფერი

მაშ შენ გინახავს
სამყაროები და მწერები, რომლებიც სჯობდნენ
ერთი მეორეს სისპეტაკით. რას ფიქრობ ეხლა
შენ მათ შესახებ?

კ ა ე ნ ი

რომ ისინი თავის საზღვრებში
მშვენიერია ერთნაირად, და ბნელ ღამეში,
რომელიც აფენს მათ სიტურფეს, ვით მოკიაფე
ციციანათელა თვის ფრენაში, იმგვარადავე
ვარსკვლავი თავის მარადიულ გაქანებაში
აღბად ერთგვარად განიცდიან ხელმძღვანელობას.

ლიუციფერი

ვისას ან რისას?

კ ა ე ნ ი

ამიხსენი და დამანახე.

ლიუციფერი

და შენ გაჰბედავ, რომ შეხედო?

კ ა ე ნ ი

ჯერ როგორ გითხრა
თუ რას გაუბედავ? არაფერი გიჩვენებია
ჩემთვის აქამდე ისეთი, რომ იმაზე მეტის
დანახვა მე ვერ გამებედნა.

ლიუციფერი

მაგრამ არიან
არსნი უკვდავნი და მოკვდავნი,—შენ რომლის ნახვას
მოისურვებდი მათში?

კ ა ე ნ ი

როგორ? რას ნიშნავს არსი?

ლიუციფერი

ორივეს ერთად ნაწილობრივ. როელზე უფრო
მიგერჩის გული?

კ ა ე ნ ი

სულყველაზე, რასაც კი ვხედავ.

ლიუციფერი

მაგრამ რა არის მისთვის ახლო განსაკუთრებით?

კ ა ე ნ ი

რაც არ მიხილავს ჯერჯერობით და რაც არას დროს
არ უნდა ვნახო,—ეს სიკვდილის საიდუმლოა.

ლიუციფერი

ვინდა გაჩვენო არსებანი, რომლებსაც უკვე
მოუჭამიათ დრო და ჟამი იმგვარად, როგორც
მე შენ უკვდავი არსებანი გაჩვენე?

კ ა ე ნ ი

მინდა.

ლიუციფერი

მაშ, თუ აგრეა, შევარხიოთ ძლიერი ფრთები.

კ ა ე ნ ი

როგორ იქრება ჩვენს წინაშე ლურჯი ეთერი!
როგორ სწყდებიან ვარსკვლავები ჩემს თვალთახედვას!
მიწა რა იქნა?! ჩემი მიწა! მომეცი ნება
ერთივ შევხედო,—მე ხომ მისგან ვარ გაჩენილი!

ლიუციფერი

იგი ამ ჟამად შენთვის უკვე უხილავია,
და ნაკლებს ნიშნავს მსოფლიოში იგი, ვიდრე
იმაზე მდგომი. ხოლო მაინც ნუ იოცნებებ,
მის სამუდამოდ მოშორებას; მალე, სულ მალე
დაუბრუნდები შენ იმას, რომ ისევე მტვერთან
ერთად იბრუნო. უკვდავებას შენსას და ჩემსას
ბედი ასეთი უწერია.

კ ა ე ნ ი

ეხლა სით მივალთ?

ლიუციფერი

ეხლა მივდივართ იმ სამყაროს მოჩვენებისკენ,
რომელიც უმაღლესობა დიდებით შენზე,
და რომლის ნატებს წარმოადგენს თანამედროვე
შენი სამყარო.

კ ა ე ნ ი

როგორ, ნუ თუ ძველია იგი?

ლიუციფერი

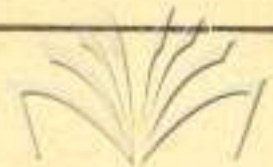
როგორც სიცოცხლე. სიცოცხლე კი უფრო ძველია,
ვიდრე შენ და მეც, ძველი არის თვით იმაზედაც,
ვინცა სჩანს ჩვენზე უდიდესი. არიან არსნი
რომელთაც ბოლო არასოდეს არ მოეღებათ.
მაგრამ იმათ კი, ვისაც არ სურს, რომ დასაწყისი
ჰქონოდეს ერთხელ, იცოდე, რომ მათაც ოდესმე
ზიზღის მომგვრელი დასაწყისი ჰქონდათ შენსავით.
სამყაროები უდიდესი ადგილს უთმობდენ
იმდენად მცირეს, რომ ჩვენ იმათ ვერც წარმოვიდგენთ,
რადგან იცვლება ყოველივე; ცვალებადობა
მარტო სივრცემ და დრომ არ იცის. მაგრამ მხოლოდ მტვერს
ცვალებადობის მარადობა მოუტანს სიკვდილს
შენა ხარ მტვერი და, რა ძალგის, იმაზე მეტი,
არ შეიძლება რომ იცოდე; რასაც იხილავ
ის იყო მტვერი.

კ ა ე ნ ი

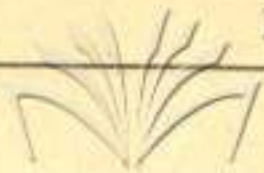
მტვერი!—სულო! მე კი გავბედავ,
რომ ყველაფერი დავინახო, რასაც ისურვებ.

ლიუციფერი

გამომყე—ჩქარა.

ქართული
საბჭოთაო
მწიგნობრობის
საქართველოს
საბჭოთაო
საბჭოთაო

კ ა ე ნ ი

მე ვარსკვლავებს ვერ ვხედავ
მე კი მეგონა, რომ ისინი დიდნი არიან,
ვით სამყარონი.

ლიუციფერი

სამყარონი არიან სწორედ.

კ ა ე ნ ი

იქაც აქვთ თავის ედემები?

ლიუციფერი

შესაძლო არის.

კ ა ე ნ ი

კაცნიც არიან?

ლიუციფერი

ჰო, ან არსნი მათზე მაღალნი.

კ ა ე ნ ი

ნუ თუ? გველებიც?

ლიუციფერი

რატომ არა, თუ ადამიანთ

იქვთ იქ ადგილი, გველები რათ არ უნდა იყვნენ?
გველი რითია უფრო ცუდი ადამიანზე?
მოსიარულე, თუ მცოცავი მტვერი იქნება,
მაინ მტვერია—სულ ერთია.

კ ა ე ნ ი

რა შორს ჩამოგვრჩენ
ის მნათობები მოციმციმე! საითკენ მივქრით?

ლიუციფერი

მოჩვენებათა სამყაროსკენ, რომლებიც წინად
სცხოვრობდენ, როგორც არსებანი, ან მომავალში
იარსებებენ.

კ ა ე ნ ი

მაგრამ, ხედავ, როგორ თანდათან
ბნელდება უფრო, ვარსკვლავები ჩაჰქრენ ყველანი.

ლიუციფერი

მაგრამ შენ მაინც იმხირები.

კ ა ე ნ ი

რა სინათლეა!
არც მზე, არც მთვარე, არც ვარსკვლავნი აურაცხელნი.

ქართული
საქართველოს
საქართველოს
საქართველოს

ცათა გუმბათი მეწამული რალაც მწუხრების
გასაოცარი შებინდებით ციმციმებს თითქოს.
იქ სდგანან რალაც ვეებანი პირმოლუშულნი,
არ ჰგავს ესენი სამყაროებს, ჩვენ რომ გვხვდებოდენ
შარავანდელით და სისცოცხლით შემოგარსულნი,
აღულებულნი, როგორც მე ეს წარმომედგინა
მაშინ, როცა მე მიექროდი მათ ატმოსფერაში
და ვამჩნევდი მათ უსწორ-მასწორ მოხაზულობას
მაღალი მთების გრეხილებით და ღრმა ხევეებით;
ზოგი მათგანი ზე ანთხევდა ცეცხლოვან სვეტებს,
ზოგიერთები სიდიადით გაუგებარით
თვალგაღუწვდენელ ტრამალებად დაქანაობდენ;
ზოგი დაჰქროდა სხივოსანი ქამრებით ირგვლივ
და ფერწასული მთვარეების გუნდით, რომელიც
მათ ანიჭებდა ჩემი მიწის მშვენიერებას.
აქ კი ატარებს ყველაფერი საშინელ სახეს.

ლიუციფერი

მაგრამ გარკვეულს. სიკვდილს ეძებ შენ, რომ იხილო?

კ ა ე ნ ი

მე მას არ ვეძებ, მაგრამ რა კი არსებობს იგი
და რადგან ჩემი მშობლებისაგან ჩადენილ ცოდვით,
ისინი, მე და ჩვენ ყველანი გავხდით მოკვდავნი,
მე ამის გამო მინდოდა, რომ წინასწარავე
მენახოს იგი, რომელსაც მე ერთ დროს უთუოდ
ჩემი სურვილის წინააღმდეგ ვნახაე.

ლიუციფერი

შეხედე.

კ ა ე ნ ი

ეს ხომ წყველია არის მხოლოდ.

ლიუციფერი

და საუკუნოდ
წყველიადად უნდა დარჩეს იგი; მაგრამ გავალებ
მე იმის კარებს.

კ ა ე ნ ი

როგორც კვამლი, მოიგრაგნება
იქიდან ორთქლის ხვეულები ვეებერთელა.
რას ნიშნავს იგი?

ლიუციფერი

შედი!

კ ა ე ნ ი

მაგრამ შენ ნებას დამრთავს
რომ ისევ უკან გამოვბრუნდე?

ლიუციფერი

რომ გამოვბრუნდე!

დარწმუნებული იყავ მასში: თორემ სხვაგვარად
მე რანაირად დავასახლებ სიკვდილის მხარეს?
მისი საზღვრები ეხლანდელი ვიწროა მისთვის,
რომ დაიტოს ყველა იგი, რასაც მოუტანთ
მას შენ და ყველა შენთან.

კ ა ე ნ ი

ორთქლი თანდათან
ფართოდ იშლება და გვეხვევა ჩვენ გარეშემო
თავის რკალებით საშინელით.

ლიუციფერი

წინ გასწი!

კ ა ე ნ ი

შენაც,

ნუ გეშინია, მე რომ არა, შენ ამ ადგილზე
ვერ მოხვიდოდი ვერასოდეს. გასწიე ჩქარა!
(იმალებიან მღელვარე ღრუბლებში)

სცენა მეორე

ჯ ო ჯ ო ხ ე თ ი

ლიუციფერი და კაენი

კ ა ე ნ ი

რა მდუმარენი და პირქუში არიან (განა
ერთი და ორი!) ეს ვეება სამყაროები!
და იმავე დროს უფრო მჭიდროდ დასახლებულნი
ვიდრე ყველაზე უდიდესნი მნათობთა შორის,
რომლებიც თავზე ამ ღრმა წყვდიადს დასტრიალებდენ
ურციცხვ გუნდებად,—მე ისინი მეგონენ უფრო
ნათლით მოსილი მცხოვრებლები უცნობი ცისა,
ვიდრე ადგილნი სამყოფელნი, ხოლო, როდესაც
მათ დავაკვირდი უფრო ახლოს, დავრწმუნდი მაშინ,
რომ ჩემს წინ იყო მატერია სიცოცხლისათვის
მხოლოდ, და არა თვით სიცოცხლე. აქ კი გარშემო
მოღუშულია ყველაფერი და მწუხრის ჩრდილით

გადაბინდული ყოველივე ამოწმებს მას, რომ
აქ დღე ყოფილა და ჩამქრალა.

ლიუციფერი

ეს სამეფოა

სიკვდილისა, გსურს მისი ხილვა?

კ ა ე ნ ი

რა გიპასუხო,

ვიდრე არ ვიცნობ შე არსებობას იმისას კიდევ?
მაგრამ თუ კი ეს არის იგი, რომელსაც ისე
ხშირად ახსენებს მამა ჩემი საუბარის დროს,
მაშინ თვით ფიქრი მის შესახებ მათრთოლებს, ღმერთო!
წყეულიმც იყოს ის, რომელმაც შეჰქმნა სიცოცხლე
და იმათთვისაც მოისურვა წართმევა, ვისაც
დანაშაული არ უძღვოდა

ლიუციფერი

იმათ სჩვევიათ როგორც ერთი, ისე მეორე.

კ ა ე ნ ი

მაშინ სიკვდილი რაღას ნიშნავს?

ლიუციფერი

მაგრამ ნუ თუ მან,

ვინაც თქვენ შეგქმნათ, არ გაუწყათ, რომ ის მეორე,
სიცოცხლე არის?

კ ა ე ნ ი

არა, იმან მხოლოდ ის გვითხრა,
რომ ჩვენ მოვკვდებით.

ლიუციფერი

შეიძლება დადგეს დრო, როცა

ის საიდუმლოს გაგიმელავენბთ.

კ ა ე ნ ი

ბედნიერი დღე!

ლიუციფერი

ჰო—ბედნიერი! მაშინ, როცა ეს საიდუმლო,
ტანჯვით ნაშობი, გადაიქცევა წამების მძევლად
ჯერ არ გაჩენილ, ჯერ უგონო მირიად მტვერთა!

კ ა ე ნ ი

ეს რა ძლიერი ქმნილებანი არიან, ირგვლივ
მე რომ მივლიან? მათ არა აქვთ შეხედულება

ქართული
დასწავლის

იმ უსხეულო სულელებსა, აკრძალულ ედემს
რომ სდარაჯობენ, არც სახე აქვთ ადამიანის,
როგორც ადამს, აბელს, ან ჩემს უძვირფასეს დასწავლას
ან თვითონ მე და ან ჩემს 'შვილებს; და მაინც კიდევ,
თუმც ნათესაენი არ არიან ადამიანთა
და ანგელოზთა, მე მგონია, ბევრი მათგანი,
თუ უკვდავ სულელებს ძლიერებით ვერ შესწვდებიან,
ადამიანებს კი უთუოდ ასცილდებიან;
მედიდურები, მშვენიერნი, ისეთნაირი
ძალით არიან გამსჭვალულნი! აგებულება
გაუგებარი აქვთ იმდენად, რომ მე აქამდე
მსგავსი ამისა არ მინახავს სრულიად არსად...
ფრთები არა აქვთ მათ, ისე ვით უსხეულოებს,
ან და მხეცებსა, არც მიწიერ სხვა არსებებთან,
არ აქვთ რაიმე მიმსგავსება ამ მოჩვენებებს.
ისე ლამაზნი და ძალ-ღონით სავსე არიან,
როგორც ცოცხალ არსთა შორის უძლიერესნი,
და იმავე ღროს არა ჰგვანან იმდენად იმათ,
რომ ვერ მიცვნია მე ისინი ცოცხალ არსებად.

ლიუციფერი

ისინი მაინც სცხოვრობდენ

კ ა ე ნ ი

სად?

ლიუციფერი

სადაც შენ სცხოვრობ

კ ა ე ნ ი

როდის?

ლიუციფერი

სამყარო, ის სამყარო, რომელიც ეხლა
მიწად გადიქცა, მათგან იყო დასახლებული.

კ ა ე ნ ი

ამ სამყაროზე ადამია პირველი მხოლოდ.

ლიუციფერი

შენიანებში-კი ის არის; მაგრამ ადამი
ღირსი არ არის, ასეთებში რომ ყოფილიყო
უკანასკნელიც.

კ ა ე ნ ი

და მაინც რას წარმოადგენენ?

ლიუციფერი

იმას, რათაც შენ მომავალში გადაიქცევი.

კ ა ე ნ ი

რა იყვნენ, ან და რა შეეძლოთ რომ ყოფილიყვნენ ისინი წინად?

ქართული
საქმიანობა

ლიუციფერი

არსებანი მშვენიერები,
წინათ მალაღნი, გონიერნი და გულკეთილნი;
შენი მშობლები სამოთხეში არსებობის დროს
იმდენად დაბლა იდგნენ მათზე, ვით შენზე შენი
შთამომავალი მესამოცე ათასი მოდგმის.
რაც შეეხება უძღურებას მათსას ამ ჟამად,
შენ გაქვს სხეული, შეხედე და განსაჯე თვითონ.

კ ა ე ნ ი

ო, ნუ თუ ყველა დაილუპა?

ლიუციფერი

ჰო, დაილუპენ,
თავის მიწაზე, ისე, როგორც დაილუპები
შენ შენს მიწაზე.

კ ა ე ნ ი

ჩემი მიწა იმათიც იყო?

ლიუციფერი

იმათიც იყო.

კ ა ე ნ ი

მაგრამ ალბად არა ისეთი,
როგორიც არის ის ამ ჟამად. ამნაირ არსთა
გამოსაკვებად ის, მე ვფიქრობ, მეტად მცირეა
და უბადრუკი.

ლიუციფერი

იგი იყო უფრო დიადი

კ ა ე ნ ი

მაგრამ შემდგეში აგი რად დაქვეითდა?

ლიუციფერი

ეგ იმას ჰკითხე, ვინც ყველაფერს ამხობს.

კ ა ე ნ ი

რა რიგად?

ლიუციფერი

გაქნადგურებულ სტიქიონთა არევ-დარევით,

რომლითაც იგი სამყაროებს ქაოსად აქცევს
და ქაოსიდან ძალუძს ისევ სამყაროს შექმნა.
ასეთი საქმე ჟამთა სვლაში იწვიათია,
მაგრამ არა აქვს სათვალავი მარადობაში.
წინ! ყველაფერი უნდა ნახო.

კ ა ე ნ ი

ო, საშინელი

სანახაობა!

ლიუციფერი

ქეშმარიტი სამაგიეროდ.

შეხე ამ ლანდებს; ერთ ღროს მათაც, ისე, როგორც შენ,
ჰქონდათ სხეული.

კ ა ე ნ ი

და ნუ თუ მეც დავემსგავსები

ოდესმე ამათ?

ლიუციფერი

დე ამაზე თქვენ გიპასუხოთ

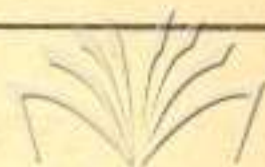
თქვენმა შემქმნელმა. მე კი ვამბობ: აჰა ეს თქვენი
წინამორბედნი—რად ქცეულან, ხოლო რაც იყვნენ
ამას შენა გრძნობ, თუმცა ნაკლებ, შენი მცირედი
გრძნობების გამო, ვით არსება მატარებელი
შეუღარებლად უფრო ცოტა სულიერის და
ხორციელ ძალის. სთქვი, რა არის თქვენში საერთო?
მხოლოდ სიცოცხლე და სიკვდილი; დანარჩენი კი,
რაც თქვენს თვისებებს წარმოადგენს, ახასიათებს
ყველა ქვემძრომებს, წარმოშობილთ ყოფნის ქაფიდან
და ნალექიდან, რომელიც იქ მცირე პლანეტად
შედედებულა, იმისთვის რომ თავშესაფარად
ექმნეს იმ ბედკრულ ქმნილებებსა, რომელთათვისაც
უმეცრებაში ინახება ბედნიერება,
ცოდნაში შხამი: მაგრამ აბა შეხედე ერთი
ამ ძლიერ ლანდებს; ხოლო თუ შენ გული გატკინა
მათმა ყურებამ, დაუბრუნდი ისევ შენს მიწას
და თხარე იგი; სულ უვნებლად მიგიყვან უკან.

კ ა ე ნ ი

არა, მაცალე აქ დარჩენა

ლიუციფერი!

რამდენი ხანი?

ქართული
საბავშვო ლიტერატურის
საქართველოს
საქართველოს
საქართველოს

კ ა ე ნ ი

სულ, სამუდამოდ! ბოლოს მაინც თუ არ ამცდრებ
აქ დაბრუნება, მიჩვენია აღარ გავბრუნდე.
მომბეზრდა უძლურ არსებათა შვერა და ისევ
გთხოვ ამ ლანდებთან რომ დამტოვო.

ლიუციფერი

არ შეიძლება!

შენ ისე უმზერ, ვით სიზმარში, ამ სინამდვილეს.
და რომ შეგეძლოს შენ იმისი გაზიარება
იმ ქმნილებებთან, რომლებსაც აქ ხედავ ამ ქადა,
მაშინ აქ უნდა მოხვიდე შენ სიკვდილის კარით.

კ ა ე ნ ი

ეხლა რომელი კარი იყო, ჩვენ რომ მოველით?

ლიუციფერი

ეს იყო ჩემი. შენ უთუოდ უნდა დაბრუნდე.
მე ჩემი სუნთქვით დაგატარებ შენ სივრცეებში,
სადაც შენს გარდა ყველაფერი არის უსულო.
იფრინე, მაგრამ ნუ იფიქრებ აქ სამუდამოდ
დარჩენას, ვიდრე არ დადგება შენი საათი.

კ ა ე ნ ი

ეს ქმნილებანი? ისინი არ დაბრუნდებიან
მიწაზე ისევ?

ლიუციფერი

მათმა მიწამ განვლო; დანგრევამ

სახე იმისი გარე-კანით ჯერ კიდევ თბილით
გამოიცივალა იმდენად, რომ თითო ატომი
მასში უცნობი იქნებოდა მათთვის: ო, იგი
რა მშვენიერი, რა ლამაზი სამყარო იყო!

კ ა ე ნ ი

და არის კვალად! არა მიწით, — თუმცა მე ვალად
მაწევს იმისი მუშაობა, — ვარ გულნატკენი,
არამედ იმით, რომ ყველაფერს, რაც კი კარგია
მასზე, მე მხოლოდ ოფლით უნდა მოვიპოებდე,
რომ უძლური ვარ მე გავეჭვე ათას ქირს, იქვებს,
ავადმყოფობას, ბოლოს სიკვდილს...

ლიუციფერი

შენ ხედავ თვითონ,

როგორც არის შენი მიწა, მაგრამ აჩრდილიც

არ შეგიძლია შენ იმისი წარმოიდგინო,
თუ რანაირი იყო იგი.

კ ა ე ნ ი

აგერ ლანდები,—

ვეებერთელა ქმნილებანი, იმ არსებებზე,
რომლებსაც გვერდით გაუარეთ, მდაბალნი უფრო,
მსგავსნი მიწაზე, ულრან ტყეში, ბინადარ მხეცთა,
რომელთა ყეფა და ღრიალი შიშის ზარსა სცემს
თვით დედამიწას, მაგრამ ათჯერ მათზე დიდები
და შემზარავნი, რომლებიც შე მეჩვენებიან
ედემის კედლებს აცდენილნი: მათი თვალები
ისეთნაირად ანათებენ, ვით მახვილები
ცეცხლად მგზნებარე, მოდარაჯე ქერუბიმების
ხელში აწვდილნი, ვით ხეები კანშემოცლილი,
ისე უბზინავს მათ ეშვები,—ეს რაღა არის?

ლიუციფერი

ის, რაც მამონტი ეხლანდელი დედამიწისთვის;
ისინი ეხლა დამარხულნი არიან მის ქვეშ
მირიადობით.

კ ა ე ნ ი

ხოლო მასზე კი აღარც ერთი?

ლიუციფერი

არც ერთი, თორემ თქვენი სუსტი შთამომავლობა
მათთან ბრძოლის დროს ისე მალე ამოსწყდებოდა,
რომ უმნიშვნელო გახდებოდა ის დიდი წყევა,
რომელიც თავზე თქვენ დაგატყდათ.

კ ა ე ნ ი

მაგრამ ეს ბრძოლა

რა საჭიროა?

ლიუციფერი

დაგავიწყდა დადგენილება,
რომლითაც იყო სამოთხიდან გამოდევნილი
ადამის მოდგმა? ომი ყველა არსებებს შორის
და ყველას ერთად მწუხარება, ცრემლები, ტანჯვა:
ასეთი არის აკრძალული ნაყოფი ხისა.

კ ა ე ნ ი

მაგრამ არსნი ხომ აკრძალულ ხეს არ შეხებიან
და რისთვის უნდა დაიხოცნენ?

ლიუციფერი

თქვენმა შემქმნელმა განგიცხადათ თქვენ, რომ ისინი
 თქვენთვის არიან გაჩენილნი, ისე, როგორც თქვენ
 შეგქმნათ თავისთვის. და განა თქვენ მოისურვებდით,
 რომ მათი ხვედრი ყოფილიყოს თქვენსაზე კარგი?
 არ შენცდარიყოს მამა შენი—ისინი მაშინ
 არ მოჰკვდებოდნენ.

კ ა ე ნ ი

ეჰა, არსნო იმედმოკლულნო!

თქვენც მამა ჩემის ცოდვა უნდა გაინაწილოთ,
 როგორც მისმა შეილებმა, თუმც მათებრ ნაყოფი
 აკრძალული ხის თქვენაც თვალით არ დაგინახაეთ
 და ამნაირი საფასურით ნაყიდი ცოდნა
 არ მიგიღიათ. მატყუარა ყოფილა ის ხე,
 რადგან ჩვენ მისგან არაფერი არ შეგვიტყვია.
 ის გვიპირდებოდა ცოდნას—თუმცა სიკვდილის ფასად,—
 მაგრამ რა ცოდნა შეიძინა ადამიანმა?

ლიუციფერი

ეგებ სიკვდილმა მოგცეთ ცოდნა თქვენ უმაღლესი?
 და იგი, თქვენთვის ერთად ერთი ცნობილი ნივთი
 სხვა ნივთთა შორის, ეგებ ცოდნას უჭეშმარიტესს
 ატარებს თვითონ. ხე იქნება მართალი მაშინ,
 თუმც სასიკვდილო.

კ ა ე ნ ი

ო, ქვეყნებო დაუნჯებულნო!

მე თქვენ გიმზერთ და არაფერი არ მესმის თქვენი.

ლიუციფერი

ეს გასაკვირი როდი არის: შორს არის კიდევ
 საათი შენი აღსასრულის; ხოლო სულსა კი
 ნივთიერება ვერ გაიგებს, მაგრამ შეტყობა
 ამგვარ ქვეყნების არსებობის განა არ ნიშნავს
 რაიმე ცოდნის მოპოებას?

კ ა ე ნ ი

მე უკვე აღრე

ვიცოდი ის, რომ არსებობდა სიკვდილი.

ლიუციფერი

მაგრამ

სიკვდილის იქეთ თუ რა იყო, ის არ იცოდი.

კ ა ე ნ ი

ებლაც არ ვიცი არაფერი მაგის შესახებ.

ლიუციფერი

მაგრამ შენ სცანი, რომ გარეშე შენი ყოფნისა არის სრულიად სხვა დარგები არსებობისა. საათით აღრე ეს ამბავი შენ არ იცოდი.

კ ა ე ნ ი

მაგრამ ეს ჩემთვის მეტის მეტად ბუნდოვანია.

ლიუციფერი

დაკმაყოფილდი ჯერ ამითი, ხოლო შემდეგში შენს უკვდავებას ყველაფერი განემარტება.

კ ა ე ნ ი

ეს ტრედისფერი, უნაპირო სივრცე, რომელიც ჩვენს ქვეშ მდინარებს და ქანაობს,—ეს სალა არის? მე მას ედემის მდინარეებს შევადარებდი, რომ აქ არ იყოს გამსჭვირვალე ეთერის ფერი და გაშლილობა საზღვრებსა და წრეს გადასული.

ლიუციფერი

ამასაც დარჩა მიმსგავსება დედამიწაზე, მსგავსება, თუმცა მეტად მკრთალი, რომლის მახლობლად დასახლდებიან შენნი—ეს არის ლანდი ოკეანესი.

კ ა ე ნ ი

ვებერთელა, როგორც მსოფლიო და წმინდა, როგორც მზე წყალისგან; მის ზედაპირზე უზარმაზარი ცხოველები დასრიალობენ,—
ეს რაღა, არის?

ლიუციფერი

ეს დაღუბულ ლევიათანთა აჩრდილებიან.

კ ა ე ნ ი

და ეს გველი მცურავ ფაფარით, ვეება თავი უფსკრულზე რომ გადაუწვდია, ათჯერ მაღალი და ამაყი ყველაზე უფრო მაღალ ხეებზე,—თითქოს იგი, ასე მგონია, მზად არის ირგელივ შემოერთყას იმ სამყაროებს, რომლებიც წელან მე ვიხილე—ხომ არ ეკუთვნის იმ გველის მოდგმას, რომელსაც იქ, ედემის ბაღში საბედისწერო ხის ჩრდილ ქვეშე წოლა უყვარდა?

ლიუციფერი

მაცდური გველის გარეგნობა ყველაზე უკედ
შენს ღედას, ევას, ეცნობება.

კ ა ე ნ ი

არა ეს უფრო
საშინელია, ხოლო ის კი, რაღა თქმა უნდა,
უფრო ღამაზი იქნებოდა.

ლიუციფერი

შენ ის არასდროს

არ დაგინახავს?

კ ა ე ნ ი

მისი მოდგმის—ბევრი ძალიან,
მაგრამ თვითონ ის, ევას ვაშლი რომ შესთავაზა,
არა, არც ერთხელ.

ლიუციფერი

არც მამაშენს უნახავს იგი?

კ ა ე ნ ი

არა, ადამი შეაცდინა ევამ, გველმა კი
უკანასკნელი მოატყუა.

ლიუციფერი

ადამიანო!

აწი, როდესაც შენი ცოლი, ან და ცოლები
შენი შვილების თქვენს შეცდენას განიზრახავენ,
ეცადეთ, კარგად რომ გაიგოთ ის, თუ ვინ იყო
შემაცდენელი თვით იმათი.

კ ა ე ნ ი

ეგ შენი რჩევა

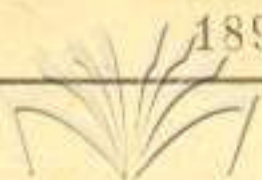
ამ ქამად უკვე ზედმეტია: ამიერიდან
გველი დიაცებს ველარაფრით შეაცდენს.

ლიუციფერი

მაგრამ

სამაგიეროდ არის კიდევ ერთი რამ, რითაც
თქვენს ცოლებს თქვენი, თქვენ კი მათი შეცდენა ძალგიძთ,
დე ეს ყოველთვის იქონიონ მხედველობაში
შენმა შვილებმა! ჩემი რჩევა კეთილი არის,
მით უმეტეს, რომ ის პირდაპირ მიმართულია
თვითონ ჩემსავე წინააღმდეგ, მაგრამ მე ვიცი
თქვენ ასეთ რჩევას არასოდეს არ შეასრულებთ
და მეც არაფერს არ დავკარგავ.

მე ეს არ მესმის

ეროვნული
საზოგადოებრივი

კ ა ე ნ ი

ლიუციფერი

ო, ბედნიერო! შენი მიწა ისე ნორჩია!
შენი თავი გყავს დამნაშავედ და უბედურად
წარმოდგენილი—ხომ ასეა?

კ ა ე ნ ი

დანაშაული

არ ვიცი რა მაქვს, მაგრამ რომ მე უბედური ვარ
ეს კი ცხადია. ო, რაოდენს განვიცდი ტანჯვას!

ლიუციფერი

პირველო შვილო პირველ მამის! დამნაშავე ხარ,
რადგან ცოდვაში ჩაისახე; მწუხარებაში
დაბადებული—იტანჯები; მაგრამ ყველა ეს
უნეტარესი, უცოდველი სამოთხე არის
იმის გვერდით, რაც მოკლე ხანში უნდა გაიგო.
ხოლო ის, რასაც შენ გაიგებ; იქნება ისევე
სამოთხე მასთან შედარებით, რაიც შენს შვილებს
და იმ შვილების შვილთა შვილებს, გამრავლებულებს,
ვით მიწის მტვერი, სატანჯველი მოელის. მაგრამ
უკვე დრო არის შენი უკან დაბრუნებისა.

კ ა ე ნ ი

მხოლოდ იმისთვის მომიყვანე, შენ აქ, რომ ჩემთვის
გეჩვენებინა ეს სურათი?

ლიუციფერი

განა შენ ცოდნას

არ დაეძებდი?

კ ა ე ნ ი

დაეძებდი, რომ შემდეგ მისი
საშუალებით მივსწდომოდი ბედნიერებას.

ლიუციფერი

ქეშმარიტება რომ ნიშნავდეს ბედნიერებას,
შენ ბედნიერი იქნებოდი.

კ ა ე ნ ი

მაშასადამე,

უფალი ჩემი მშობლებისა მართალი იყო,
როდესაც იმათ აუკრძალა ხე დამლუბველი.

ლიუციფერი

ხოლო, რომ ის ხე არ დაერგო სრულიად იმას,

უფრო მართალი იქნებოდა. მაგრამ არ ცოდნა
ბოროტებისა ბოროტებას ვერ აგარიდებს.
თანდათან უნდა გაიზარდოს ის და მოედოს
ყველა ნივთებს და ყველა არსებს.

ქართული
ენების ინსტიტუტი

კ ა ე ნ ი

არა, არა მწამს,

არ შემიძლია დავიჯერო შენი სიტყვები:
მხოლოდ სიკეთე მწყურია მე.

ლიუციფერი

მაგრამ ვის, ან რას

არა სწყურია ეგ სიკეთე? ვინ შეიყვარა
ბოროტებაში მისი გესლი და საწამლაეი?
ეს კანონია ყველასათვის და ყველაფრისთვის,
რაც უსულოა და რასაც კი უდგია სული.

კ ა ე ნ ი

მაგრამ ვერ მივა ბოროტება იმ უსპეტაკეს
სამყაროებზე, რომლებიც მე, მათი სიტურფით
გაოცებულმა დაგინახე გზადაგზა, ვიდრე
არ შემოველით ამ წყვედიადში; ისინი ისე
მშვენიერია!

ლიუციფერი

შენ ისინი შორს დაინახე.

კ ა ე ნ ი

მერე რა უყოთ? სილამაზეს შორი მანძილი
ასუსტებს მხოლოდ. ახლოდან კი ალბად ისინი
სანახაობას თვალის მომკრელს წარმოადგენენ

ლიუციფერი

მიუახლოვდი შენი მიწის უმშვენიერეს
ქნილებებსა და დააკვირდი შემდეგ ახლოდან
მათ სილამაზეს.

კ ა ე ნ ი

მოვკაცულვარ მე აგრე ხშირად
და ის ქნილება, რომელიც მე ყველაზე მეტად
თვისკენ მიზიდავს, ახლოს უფრო მშვენიერია.

ლიუციფერი

აქ მოტყუება უნდა იყოს. მითხარი აბა
რა არსებაა ის, რომელიც შენ გეჩვენება
ახლოდან უფრო მშვენიერი უმშვენიერეს,
მაგრამ შორეულ არსებებზე?

ქართული
ლიტერატურა

კ ა ე ნ ი

მე აქ ვგულისხმობ
ადას—ძვირფას დას. ვარსკვლავების მირიადები,
ლაქვარდი სიღრმე საღამოს ცის მისი მნათობით,
რომელიც ისე იმზირება, როგორც სული ან
სამყარო სულთა, მზის ამოსვლა უნეტარესი
და მისი ჩასვლა,—როდესაც მას ვადევნებ თვალს მე
ჩუმაღ მტირალი, ვგრძნობ, თითქოს მეც იმასთან ერთად
მწუხრის ღრუბლებში ვიძირები,—ტყეთა კარავნი
მათი ჩრდილით და სიგრილეთი, ხმა ფრინველისა,
ლამის ფრინველის, რომლის ტკბილი საგალობელი
თითქოს სიყვარულს ადიდებდეს და სამოთხეში
უერთდებოდეს ქერუბიმთა ქებათა-ქებას,—
ეს ყველაფერი სულ არაფერს არ წარმოადგენს
იმის წინ, რასაც ეუბნები ჩემს გულს და თვალებს
ჩემი ძვირფასი ადას სახე, მისი დანახვა
მე მეტ სიხარულს მაგრძნობინებს, ვიდრე მთლად ერთად
დაგროვებული საუნჯენი მიწის და ცისა.

ლიუციფერი

მასში იმდენი სილამაზე მოთავსებულა,
რამდენიც მისთვის მინიჭება შეეძლოთ პირველ
მშობლებს მიწაზე, მშვენიერებს, თუმცა მოკვდავებს,
მთელი იმათი ალტყინების სიმბურვალეში
მაგრამ ეს მაინც მარტოოდენ მოტყუებაა.

კ ა ე ნ ი

ო, შენ იმისი ძმა რომ იყო, მაშინ სხვაგვარად
ილაპარაკებ ამის გამო.

ლიუციფერი

სიკვდილის შვილო!
მე ძმად უხდები მხოლოდ ისეთ არსებებს, ვისაც
შვილების ყოლა არ სჩვევია.

კ ა ე ნ ი

და ამიტომ შენ
არ შეგიძლია იქონიო კავშირი ჩვენთან.

ლიუციფერი

ეგებ თქვენ იყოთ გაჩენილი მაგისტვის მხოლოდ.
მაგრამ თუ კი ჰფლობ შენ არსებას ესოდენ ლამაზს,
რა მიზეზია უბედური რომა ხარ მაინც?

კ ა ე ნ ი

რისთვის ვარსებობ? რისთვისა ხარ შენ უბედურად
 რად არის ასე უბედური ყოველი არსი
 მთელ ქვეყანაზე? თითონ იგი, ვინც ჩვენ შეგვქმნა,—
 უბედურ არსთა შემოქმედი—განა იგი კი
 ბედნიერია? აშენება მხოლოდ იმისთვის,
 რომ დააქციო—ეს ისეთი შრომაა, სადაც
 არ შეიძლება იქნეს რამე სასიხარულო.
 ადამი ამბობს: იგი არის ყოველად ძლიერი,
 ის კეთილია.—ქვეყანაზე მაშ ბოროტება
 რისთვის ლა არის? ამ კითხვაზე ის მეუბნება,
 რომ ბოროტება გზაა მხოლოდ კეთილისაკენ.
 საოცარია ეს სიკეთე, რომ მას უხდება
 თავის მოსისხლე მტრის გულიდან აღმოცენება.
 შე ამ დღეებში გველნაკბენი ბატკანი ვნახე;
 ძირს გაწოლილი ის საბრალოდ იგრიხებოდა,
 მაშინ როდესაც დედა ცხვარი შეშინებული
 თავზე ბლავილით დასდგომოდა. ჩემმა მშობელმა
 რაღაც ბალახი მოსწყვიტა და დააღო ნაკბენს;
 ცოტა ხნის შემდეგ საცოდავი ქმნილება ისევ
 ნათელ სიცოცხლეს დაუბრუნდა და უზრუნველად
 დაუწყო წოვა დედის ძუძუს, დედაც, ჯერ კიდევ
 ათრთოლებული ლოკავდა მას. აჰა, შეხედე,—
 მითხრა მშობელმა:—ბოროტებას სიკეთე მოსდევს.

ლიუციფერი

რა უპასუხე?

კ ა ე ნ ი

არაფერი,—ის ხომ მამაა,
 მაგრამ შე მაინც გავიფიქრე, რომ ცხოველისთვის
 ის იქნებოდა უმჯობესი გველს არ ეკბინა,
 ვიდრე უმწარეს ტკივილების გამოცდის შემდეგ
 გამოეცადა სიხარული განკურნებისა.

ლიუციფერი

მაგრამ, რადგანაც შენა სთქვი, რომ ყველა მათ შორის,
 ვინაც შენ გიყვარს, უმეტესად შეგყვარებია
 ის,, ვინაც შენთან ერთი მკერდით იკვებებოდა
 და ვინც შენს შვილებს ასაზრდოებს თავის ძუძუთი...

კ ა ე ნ ი

ეგ მართალია! შე უმისოდ რა ვიქნებოდი?

ლიუციფერი
მე რა ვარ?

კ ა ე ნ ი
ნუ თუ არაფერი არ გიყვარს?

ლიუციფერი
შენს ღმერთს?
იმას რა უყვარს?

კ ა ე ნ ი
ყველაფერი, ყოველი არსი,
როგორც მე ამას მამა ჩემი მეტყოდა ხოლმე,
მაგრამ მე, ვიტყვი გამოტეხით, ამას მათ ბედში
სულ ვერა ვხედავ.

ლიუციფერი
მაგვვარადვე ვერ დაინახავ
მიყვარს მე არსნი ყოველნი, თუ მათ მივაქანებ
ერთი გეგმისაკენ, ვით თოვლის ფიფქს მძლავრი ქარ-ბუქი.

კ ა ე ნ ი
როგორც თოვლის ფიფქს? ეს რაღაა?

ლიუციფერი
ბედნიერი ხარ,
რადგან არ იცი იგი, რაც შენს შორეულ მოდგმებს
ეცოდინება. შენა სცხრეობ თბილ ქვეყანაში;
სადაც ზამთარი არ ყოფილა.

კ ა ე ნ ი
მაგრამ ეგებ შენ
შენივე მსგავსი მაინც გიყვარს?

ლიუციფერი
შენ შენი თავი
გიყვარს თუ არა?

კ ა ე ნ ი
რა თქმა უნდა; მაგრამ ჩემს თავზე
მე უფრო მიყვარს იგი, ვინაც ჩემს მწუხარებას
და ჩემს წამებას ამსუბუქებს;

ლიუციფერი
შენ მასში გიყვარს
ის მომხიბლავი სილამაზე, ვაშლში რომ იყო,
და დედა შენი რომ დაღუბა; მაგრამ გაივლის
სილამაზე და მასთან ერთად შენს სიყვარულსაც
ვით ყოველ სურვილს, მოელეება ბოლო უთუოდ.

კ ა ე ნ ი

როგორ გაივლის სილამაზე? რა მიზეზია?

ლიუციფერი

ეამთა სვლისაგან.

კ ა ე ნ ი

მაგრამ ეამი ხომ გადიოდა,
და მაინც კიდევ მამა ჩემი და დედა ევა
ჯერაც ისევ ლამაზები არიან, თუმცა
არც ისე ძლიერ, როგორც ადა ან სერაბიმი.

ლიუციფერი

ეგ სილამაზე გაივლის და გაქრება მათში.

კ ა ე ნ ი.

მალონებს ეს მე; მაგრამ ჩემი გრძნობა მისდამი
რომ შეიცვალოს, — არა მჯერა, და თუ კი მისი
მშვენიერება დაიღუპა, მე მგონია, რომ
ამით დაჰკარგავს ყველაზე მეტს თვითონ შემქმნელი
სილამაზისა:

ლიუციფერი

მებრალეები, რომ შენს სიყვარულს
ელის დაღუპვა.

კ ა ე ნ ი

შენ უფრო ხარ შესაბრალისი,
რომ არასოდეს არაფერი არ გყვარებია.

ლიუციფერი

შენი ძმა გიყვარს?

კ ა ე ნ ი

რასთვის არა?

ლიუციფერი

მამა შენსაც ხომ უყვარს იგი, აგრეთვე შენს ღმერთს
არა ნაკლებად.

კ ა ე ნ ი

მეც მათსავით.

ლიუციფერი

მოსაწონია

ეგ ადასტურებს მორჩილებას.

კ ა ე ნ ი

მორჩილებას!

ლიუციფერი

ჰო! აბელი ხომ—

მეორე შვილი—საყვარელი შვილია დედის.

კ ა ე ნ ი

ჩემთვის ერთია: საყვარული პირველი მისი გველს ეკუთვნოდა.

ლიუციფერი

მამა შენსაც რომ უყვარს იგი?

კ ა ე ნ ი

მერე რა უყოთ? განა მე ის არ შემიძლია რომ შევიყვარო რაც სხვებს უყვარს?

ლიუციფერი

მაგრამ თვით ღმერთი,

თქვენი მფარველი იელოვა, ვინაც ედემი უნეტარესი გააშენა და მას გარშემო დიდი კედელი შემოავლო,—ისიც აგრედვე აბელს უცქერის გაღიმებით.

კ ა ე ნ ი

მე არასოდეს

არ დამინახავს იელოვა გელიმებული, ისიც არ ვიცი—იღიმება იგი, თუ არა.

ლიუციფერი

ანგელოზები ხომ გინახავს იმისი?

კ ა ე ნ ი

ძალიან ძვირად

ლიუციფერი

მაგრამ არც ისე იშვიათად, რომ არ იცოდე, მათთვის აბელი თუ რამდენად საყვარელია და მისი მსხვერპლი ღმერთისათვის რა საამოა,

კ ა ე ნ ი

მე რა რა საქმე მაქვს იმის მსხვერპლთან? ან შენ რად გინდა, ყველა ამ ამბებს რომ მიყვები?

ლიუციფერი

მხოლოდ მისთვის, რომ

ამის შესახებ შენ ფიქრობდი.

კ ა ე ნ ი

თუნდაც შეფიქროს,

რა საჭიროა გახსენება?

(ჩერდება და შემდეგ განაგრძობს ფრიად აღელვებული)

სულო, მისმინე!

შენ შემყვანე შენს საკუთარ სამფლობელოში:

ჩემსას კი თავი გაანებე. შენ მე მაჩვენე უძლიერესი ქმნილებები, რომლებიც უმაღლეს,

ვიდრე ადამი გაჩნდებოდა, სტკეპნიდენ მიწას,
იმ დედა-მიწას, რომლის ერთი ნამსხვრევი მხოლოდ
ჩვენ დაგვრჩენია; შენ მაჩვენე მე უთვალავი
სამყაროები, მნათობები, რომლებსაც ჩვენი
სამყარო მცირე თანამგზავრად აჰკიდებია
დაუსრულებელ სივრცეებში; შენ დამანახე
მე აჩრდილები სულ სხვა ყოფნის, რომლის წიაღი
ჩვენმა მშობლებმა განამზადეს ჩვენთვის, როდესაც
სიკვდილის ხელში ჩვენ ჩავვყარეს; შენ მე მაჩვენე
მეტად ბევრი რამ, მაგრამ მაინც ეს ყველაფერი
არ არის კიდევ: შემახედე, თუ სადა სუფევს,
თავის ედემში იელოვა, ან შენ შენსაში?
სად არის?

ლიუციფერი

ყველგან, მთელ სივრცეში.

კ ა ე ნ ი

მაგრამ თქვენ მაინც

ხომ უნდა გქონდეთ ერთი ბინა იმგვარად, როგორც
ყოველ ქმნილებას. ადამიანს მიწა აქვს ბინად,
სხვა სამყაროებს აქვს თავისი მოსახლეობა
ყოველ სულიერს საკუთარი სტიქია საზღვრავს.
თვით ლანდებიც კი, რომლებიც შენ მაჩვენე გზაში,
რალაც ქვეყნებზე ბინადრობენ. შენ სადღა სცხოვრობ?
ან იელოვა? ან ეგები ორივე ერთად?

ლიუციფერი

არა; ჩვენ მხოლოდ ერთად ვმეფობთ, ვცხოვრობთ ცალ-ცალკე.

კ ა ე ნ ი

ო, რომ თქვენ შორის იყოს მხოლოდ ერთი და ერთი!
მაშინ მიზანის გაერთება ეგებ შეჰქმნიდა
ამ ჟამად მტრულად განწყობილი სტიქიონების
ერთიანობას. გათვისება რით შევსძლო თქვენი,
როცა ორივე უკვდავი ხართ და ყოველად ბრძენი?
განა თქვენ ძმები არ იყავით და ეხლაც კიდევ
არა ხართ თქვენი ბუნებით და მარადისობით?

ლიუციფერი

შენ და აბელი ხომ ძმები ხართ?

ა დ ა მ ი

ჩვენ ძმები ვართ და

ძმებიც ვიქნებით სამუდამოდ, მაგრამ, თუნდაც რომ
ასე არ იყოს, განა სული ხორციელსა ჰგავს?
რაგვარად ებრძვის უკვდავება უსაზღვროებას,
არ არღვევს ამით მსოფლიოს წესს, — რა საჭიროა?

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

მეფობისათვის.
ლიუციფერი

კ ა ე ნ ი
შენ მითხარი, რომ თქვენ ორივე
ხართ უკვდავები.

ლიუციფერი
მართალია.
კ ა ე ნ ი
ხოლო ის ლურჯი
სივრცეები ხომ უსაზღვროა?

ლიუციფერი
ჰო, უსაზღვროა.

კ ა ე ნ ი
და თქვენ არ ძალგიძთ, რომ ორივემ იმეფოთ მასში?
რა საჭიროა, რომ იყოფით?

ლიუციფერი
ვმეფობთ ორივე.

კ ა ე ნ ი
მაგრამ თქვენ შორის ბოროტებას ხომ ერთი სჩადის?

ლიუციფერი
რომელი მაინც—მე თუ იგი?

კ ა ე ნ ი
შენ: მე მგონია,
შენ შეგიძლია აღამიანს რომ დაეხმარო;
რისთვის არ შველი?

ლიუციფერი
არა გშველით მხოლოდ იმისთვის,
რომ თქვენ იმისი ქმნილება ხართ და არა ჩემი.

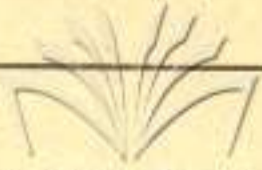
კ ა ე ნ ი
თუ აგრე ფიქრობ, მაშ დაგვეტოვე მის ქმნილებებად,
მაგრამ მაჩვენე მე ადგილი, სადაც ის სცხოვრობს.
ან შენი ბინა.

ლიუციფერი
მე შემეძლო მეჩვენებინა
შენთვის ორივე, მაგრამ უამი დადგება, როცა
შენ ერთს იმათგანს სამუდამოდ მიეკუთვნები.

კ ა ე ნ ი
ეხლა რომ ვნახო, არ იქნება?

ლიუციფერი
შენს მოკვდავ ჭკუას
იმ სულ მცირედის ათვისებაც კი უძნელდება,

ქართული
ლიტერატურა

რომელიც მე შენ აქ გიჩვევე, და შენ ოცნებობ,
რომ ნახო ორი დასაწყისის უდიდესი და
ღრმა საიდუმლო. შენ გინდა, რომ ნახო ისინი
თავის იდუმალ ტახტზე მჯდომნი... მტვერო! ნუ გიპყრობს
შენ მედიდური სურვილები: არ შეგიძლია
მათი დანახვა შენ ისე, თუ არ დაიღუპე.

კ ა ე ნ

დე დავიღუპო, მომეც მხოლოდ საშუალება
მათი ხილვისა!

ლიუციფერი

მე ვცნობილობ შენში წინაპარს
შენსას, რომელმაც ანაცვალა სამოთხე ერთ ვაშლს.
მაგრამ იმათი ხილვისათვის უნდა წინასწარ
შენ უსათუოდ დაიღუპო: ასეთი ჭკრეტა
თვისება არის სულ სხვანაირ მდგომარეობის.

კ ა ე ნ ი

სიკვდილის!

ლიუციფერი

იგი შესავალი არის იმისი.

კ ა ე ნ ი

ო, ეხლა ნაკლებ მეშინია მე სიკვდილისა,
როდესაც იგი უხილავის ხილვას მპირდება.

ლიუციფერი

ეხლა მე მინდა შენს მხარეში გადაგიტანო,
სადაც ვალად გდევს, რომ ადამის მოდგმა ამრავლო,
რომ შენ იქ მუდამ მუშაობდე სვამდე და სჭამდე,
გძინავდე, თრთოდე, ცრემლს აქცევდე და—მოკვდე ბოლოს.

კ ა ე ნ ი

მაგრამ მაუწყე, როგორ უნდა გამოვიყენო
ის, რაც ვიხილე.

ლიუციფერი

შენ ხომ ცოდნას ეძებდი? და ის,
რაც შენ აქ ჩემი დახმარებით იხილე, განა
შენ არ გასწავლის შენი თავის შეცნობას?

კ ა ე ნ ი

ვაგლახ!

მე ვფიქრობ, რომ მე არარა ვარ.

ლიუციფერი

და ეს იქნება

გონება კაცთა ყველა ცოდნის—საზღვარი მთელი
სიბრძნის, რომელსაც თქვენ მისწვდებით: შეცნობა თქვენი

არარაობის. უანდერძე შთამომავლობას
ეს შენი ცოდნა და იგი მათ ააცდენს მრავალ
უბედურებას და სიმწარეს.

კ ა ე ნ ი

ამაყო სულო!

შენ გულზედად ლაპარაკობ, მაგრამ იცოდუ,
შენზე მაღალიც არის კიდევ.

ლიუციფერი

არა, ვიფიცავ

ზეცას, სადაც ის მეფობს მხოლოდ! ვფიცავ უფსკრულებს
და იმ უთვალავ სამყაროებს, სადაც ჩვენ ორი
ვბატონობთ,—არა! მართალია, მე მძლია იმან,
მაგრამ არ არის იგი ჩემზე მაღალი—არა!
მას თაყვანსა სცემს ყოველივე ჩემს გარდა მხოლოდ.
მის წინააღმდეგ ჩემი ბრძოლა სულ იგივეა
როგორც იყო თავიდანვე, ყველაფრის გამო,
რასაც კი ჰფარავს იღუმალი მარადისობა,
უსაზღვრო სივრცე, ჯოჯოხეთი მთელი თავისი
განუზომელი უფსკრულებით და სიბნელეთი,—
ყველაფრის გამო შექნება მე იმასთან ბრძოლა!
სამყაროებმა, ვარსკვლავებმა, მთელმა მსოფლიომ
უნდა სასწოროზე იცახცახონ მანამდე, ვიდრე
არ მოთავდება ეს კიდილი მისი ან ჩემი
განადგურდებით. სხვა გზით იგი არ დასრულდება.
მაგრამ ძალუძს კი უკვდავებას განადგურება?
ძალუძს ოდესმე დასრულება ჩვენს მძაფრ სიძულვილს?
ვინც გაიმარჯვა, ბოროტებად გამოაცხადებს
იმას, ვისაც ის მოერიდა; მაგრამ სიკეთე,
რომლისაც იგი უნდა იყოს მომნიჭებელი,
რაში გამოჩნდა? მე რომ ვიყო გამარჯვებული
რა ბოროტება იქნებოდნენ საქმენი მისნი!
და თქვენ ჯერ კიდევ უსუსურნო! რა საჩუქრებით
დაგაჯილდოვათ თქვენ და თქვენი საბრალო მიწა?

კ ა ე ნ ი

ჩვენ მეტად მცირე საჩუქრები მივიღეთ მისგან
და ყველა მწარე.

ლიუციფერი

მაშ გამომყე ისევ მიწაზე
და გამოსცადე შენ ბოლომდე მისი ციური
მომადღებანი. ბოროტება და სიკეთეა
თვით ქმნილებაში, და იგი, ვინც იმათ იძლევა,

მათი შემქმნელი რად არის. მაგრამ თუ კი ის მომნიჭებელი არის თქვენთვის ყველა სიკეთის, დეე მიგაჩნდეთ ის კეთილად. სიმაგიეროდ ნურც ბოროტებას ჩასთვლით ჩემად, როდესაც იგი თავს დაგატყდებათ, ვიდრე მისი მიზეზი თქვენთვის აუხსნელია. ეცადეთ, რომ თქვენი მსჯელობა ეფარდებოდეს არა სიტყვებს, თუნდ ეს სიტყვები ნათქვამი იყოს სულთა მიერ, არამედ ნაყოფს, რომელსაც თქვენ სჭამთ. თქვენ გაქვთ ერთი ნამდვილი ჯილდო, იგი თქვენ ვაშლმა მოგანიჭათ საბედისწერომ, ეს ერთად ერთი ჯილდო არის თქვენი გონება. დეე ის მონად ნუ იქცევა მუქარის შიშ ქვეშ, რომელიც იმას აიძულებს ირწმუნოს იგი, რასაც უარჰყოფს სინამდვილე თვალშესახები. სიჯიუტე და აზროვნება—აი ის, რითაც თქვენ შეგიძლიათ საკუთარი სამყარო შექმნათ თითონ თქვენშივე, შინაგანი სამყარო, რომლით დაიფარება გარეგანი, თვალით ხილული. აი, თქვენ ამ გზით შეგიძლიათ მიუახლოვდეთ სულთა ბუნებას და დასძლიოთ თვით საკუთარი. (ჰქრებიან).

(დასასრული შემდეგ ნომერში).

თარგმანი კონსტანტინე ჭიჭინაძის.

ბ ა ი რ ო ნ ი

კ ა ე ნ ი

(დასასრული)

მ ო ქ მ ე დ ე ბ ა მ ე ს ა მ ე

ს ც ე ნ ა პ ი რ ვ ე ლ ი

მიწა ედემის ახლო, როგორც პირველ მოქმედებაში.

კ ა ე ნ ი და ა და (შემოდინ).

ა და

ჩუ! ნელა, კაენ, ნელა!

კ ა ე ნ ი

კარგი; მაგრამ მიზეზი?

ა და

ჩვენმა ენოქმა პაწაწინამ აგერ ფოთლების
ლბილ სარეცელში ჩაიძინა კვიპაროსის ქვეშ.

კ ა ე ნ ი

ო, კვიპაროსი! მოლუშული ხე არის იგი;
ის იმნაირად იმზირება, თითქოს დასტირის
იმას, რასაც ის თავს ადგია: რად აირჩიე
შენ იგი ბავშვის საჩრდილებლად?

ა და

იმის ჩრდილის ქვეშ

ბნელა იმგვარად, ვით ღამეში; ამიტომ იმას
უფრო უხდება, ვიდრე ყველა დანარჩენ ხეებს,
ძილის დაჩრდილება.

კ ა ე ნ ი

ჰო, მარადის... უკანასკნელის.
მაგრამ, რა უყოთ, სულ ერთია, მიმიყვა მასთან.
(მიდიან ბავშვთან)

რა ლამაზია! და ელფერი მისი ლოყების
უფრო ცოცხალი არის, ვიდრე ვარდები მის ქვეშ.

ა ღ ა

ან ეს კოკობი მოწითალო გახსნილ ტუჩების —
მშვენიერება არ არის ეს? არა, ნუ ჰკოცნი;
მცირეოდენი მოთმინება, — სულ მალე თვითონ
გამოიღვიძებს: უთავდება უამი შუადღის
დასვენებისა; მაგრამ მისი გამოღვიძება
ნაძალადევად შენანება.

კ ა ე ნ ი

შენ მართალს ამბობ.
როგორც იქნება შევაჩვრებ დროებით ჩემს გულს.
სძინავს და ტკბილად იღიმება! იძინე აგრე
გალიმებულმა, ჯერ ესოდენ ნორჩი მსოფლიოს
ნამცეცა მკვიდრო! ჯერჯერობით უმანკოება
შენ ნებას გაძლევს იძინო და იღიმებოდე.
შენ აკრძალული ნაყოფი არ მოგიწყვეტია.
არ იცი, რომ შენ შიშველი ხარ, დადგება უამი,
როდესაც პასუხს მოგთხოვენ შენ შენთვის უცნობი
და არც ჩემ მიერ ჩადენილი ცოდვების გამო.
მაგრამ იძინე, ჯერჯერობით იძინე ტკბილად!
აჰა, იმისი მხიარული სახის ელფერი
უფრო აენტო: ის ცახცახებს; მისი თვალების
ქუთუთოები ირხევთან მუქ წამწამებით,
როგორც მის თავზე ამართული ეს კვიპაროსი;
და მათ ქვემოდან მოცინარე თვალები თითქოს
მზერას ღამობენ. ის ოცნებობს... რაზე? ედემზე?
ჰო, იოცნებე მის შესახებ! ის გადაიქცა
ოცნების საგნად მარტოოდენ, ო, შვილო ჩემო
მემკვიდრეობას მოკლებულ! არა, არასდროს
იმ უნეტარეს სამყოფელში არ გელირსებათ,
რომ იოცნებოთ შენ და შენმა შვილებმა ცხადლივ!

ა ღ ა

ნუ დასჩურჩულებ, ჩემო კაენ, წარსულის გამო
ნაღველითა და სინანულით აღსავსე სიტყვებს
ჩვენს მძინარე შვილს. ან კი მაინც რა საჭიროა
სულ ამ ედემის დატირება? ნუ თუ მის ნაცვლად
არ შეგვიძლია ჩვენ რომ შევქმნათ სულ სხვა ედემი?

კ ა ე ნ ი

სად?

ა ღ ა

ყველგან, სადაც მოისურვებ; შენთან მახლობლად,
სადაც იქნები სულ ერთია, შე იმ სამოთხის
გადავიწყება შემიძლია, უშრეტო ცრემლით
რომ დავიტიროთ: ნუ თუ არ მყავს მე შენი თავი,
ბავშვი ძვირფასი, მამა, და-ძმა, დედა მშობელი,
რომლის წინაშე, არა მარტო მისთვის, რომ გვშობა,
ვალე მიგვიძღვის.

კ ა ე ნ ი

ჰო, სიკვდილიც მან მოგვანიჭა:
და ესეც მისგან ჩვენ დაგვედო ვალად.

ა ღ ა

ო, კაენი

ზეიადმა სულმა, რომელმაც შენ აქედან სადღაც
მოულოდნელად წაგიყვანა, უფრო ზედმეტად
გაგაბრაზა და აღგაშოთა. მე კი მეგონა,
რომ იმ ღვთაებრივ სამყაროებს, შენგან ნახულებს,
როგორც შენ ამბობ, ზოგს გარდაცვლილს და ზოგს ამ ქამად
აყვავებულებს, შემეცნების სიმშვიდე შენთვის
უნდა მოეცათ; მაგრამ ამის ნაცვლად მე ვხედავ,
რომ ბოროტება მოგაყენა იმ სულმა, კაენ.
მადლობელი ვარ მაინც მისი, რომ ასე მალე
მან შენი თავი დაგვიბრუნა.

კ ა ე ნ ი

როგორ თუ მალე?

ა ღ ა

რაც ჩვენ დავშორდით, იმის შემდეგ სულ არ გასულა
ორი საათი, ჩემთვის გრძელი ორი საათი,
მაგრამ მაინც სულ მხოლოდ ორი თანახმად მზისა.

კ ა ე ნ ი

და იმავე დროს მე ამ მზესთან ვიყავი ახლოს,
ვნახე ქვეყნები, რომლებსაც ის თავს დანათოდა
მაგრამ არასდროს მომავალში არ გაუნათებს;
ქვეყნები, სადაც ის არასდროს არ ანათებდა.
ასე მგონია ამის შემდეგ გავიდენ წლები.

ა ღ ა

საათებიც კი ძლივს გავიდენ.

კ ა ე ნ ი

მაშასადამე

ქკუა განიცდის ესთა დენას არა საათთან

შეთანხმებით, არამედ მას ზომავს სიტყვითი,
 ან მწუხარებით, მისი რისხვით ან მოწყალებით,
 რასაც უცქერის. მე ვიხილე მოქმედებანი დაუსაბამო
 არსებათა; თავზე დავექროდი უკვე ჩაქრობილ
 სამყაროებს; მე ავითვისე მარადისობა და მეგონა,
 საუკუნეებს ვიტანდი მასში; მაგრამ ეხლა ვიგრძენი
 კვალად მე სიბედშავე საკუთარი. მართალი იყო
 სული, როდესაც მე მიწოდა არარაობა.

ა დ ა

რად ვითხრა მან ეს? იელოვას ჩვენთვის მაგგვარი
 არა უთქვამს რა.

კ ა ე ნ ი

არა, მაგრამ იმისგან ისიც საკმარისია,
 რომ ჩვენ შეგვექმნა არარაობად. მოგვხიბლა
 ერთ ხანს სამოთხეთი და უკვდავებით, მაგრამ
 ისევე ჩამოგვართვა და მტვრად გვაქცია. რისთვის?

ა დ ა

იმისთვის, რომ მის სიტყვებს არ უგდეს ყური
 ჩვენმა მშობლებმა.

კ ა ე ნ ი

მერე ჩვენ აქ რა შუაში ვართ? იმათ
 შესცოდეს და სიკვდილიც მათ მიუსაჯოს.

ა დ ა

ო, შენ კულ სიტყვებს ლაპარაკობ, კაენ! ეგ აზრი
 ისევ იმ სულმა შთაგაგონა. ახ, როგორ მინდა
 რომ მე მოვეკვდე და ჩემს მაგიერ იცოცხლონ იმათ!

კ ა ე ნ ი

მეც ვისურვებდი, რომ ვიცოდე ასეთი მსხვერპლით
 თუ გაიძღებდა გულს ვეშაპი, და უცოდველი
 ეს ჩვენი ბავშვი არასოდეს არ განიცდიდა
 და არც ანდერძად გადასცემდა შთაბოძავლობას
 თავისი მამის წამებას და ხვედრს სასიკვდილოს.

ა დ ა

ვინ იცის ეგებ ამნაირი მსხვერპლის გაღებით
 ჩვენი ცოდვების გამოსყიდვა გველირსოს ერთ დროს.

კ ა ე ნ ი

ცოდვილთა ხსნითვის უცოდველის მსხვერპლად მიტანა!
 როგორ გავიგოთ გამოსყიდვა ასეთნაირი?
 ან კი რაში ვართ დამნაშავე? რა ჩავიდინე
 მე ისეთი, რომ მსხვერპლი გავხდე იმისი, რასაც
 ჭდგილი ჰქონდა უმაღლეს, ვიდრე მე გავჩნდებოდი?
 ან რისთვის უნდა მჭირდებოდეს მე გამოსყიდვა

იმ უსახელო და იღუმალ შეცოდებებისა...
და ან კი თითქოს ცოდვა იყოს ძიება ცოდნის!

ეროვნული
ზიზღიქმობა

ა ღ ა

ვაიმე, კაენ! შენ ღმერთს სცოდავ მაგვეარი ზრახვით!
შენი სიტყვები, ვით რაიმე უწმინდურობა,
სმენას მიწამლავს.

კ ა ე ნ ი

თუ აგრეა, დამტოვე მარტო.

ა ღ ა

ო, არასოდეს, თუნდა ღმერთმაც რომ მიგატოვოს!

კ ა ე ნ ი

რა არის ჩვენს წინ იქ რომ მოსჩანს?

ა ღ ა

ის არის ორი

საკურთხეველი: დღეს აბელმა დასდგა ისინი,
რომ შენთან ერთად შეასრულოს მსხვერპლის შეწირვა.

კ ა ე ნ ი

რა იცის იმან, რომ ვისურვებ მეც მასთან ერთად
მსხვერპლის შეწირვას, ისე როგორც ყოველდღეს იგი
მონური შიშით შეპყრობილი სწვავს საკურთხეველს
და სცდილობს ღმერთი მოატყუოს ცრუ სასოებით.

ა ღ ა

არა, აბელი, ჩემო კაენ, კარგად მოიქცა.

კ ა ე ნ ი

ორი სამსხვერპლო ზედმეტია: შესაწირავი
მე არაფერი გამაჩნია.

ა ღ ა

მიწის ნაყოფი,

დამწიფებულნი სხვებზე უმაღლესი, ყვავილნი მისნი,
ყველა იმისი მცენარენი საუკეთესო:
აი უფლისთვის საამური ძღვენი, როდესაც
შეეწირვიან მას ისინი უმორჩილესი
და ნაღვლით სავსე სულის მიერ.

კ ა ე ნ ი

ვიყავ მორჩილი

უმძიმეს წყევის, დედამიწას ვთხრიდი სულ მუდამ
ოფლში მცურავი. და ნუ თუ ეს არ კმარა კიდევ?
რად უნდა ვიყო მე მორჩილი? მუდმივ ბრძოლისთვის
სტიქიონებთან, ასე მტრულად რომ გვექცევიან?
ამ უმწარესი პურის გამო, რომელსაც ჩვენ ვსჭამთ?
რისთვის შევსწირო მას მადლობა? იმისთვის, რომ მე
მტვერი ვარ მხოლოდ და ვიბობლებ სულ მუდამ მტვერში
მანამდე, ვიდრე მე ისევე მტვრად არ ვიქცევი?
არა, თუ კი მე არაფერი არა ვყოფილვარ,

ფარისეველი არ გავხდები რაც უნდა იყოს;
 მე არ ვაჩვენებ თითქოს ტანჯვა მეადვილებს;
 მე რისთვის უნდა ვინაღვლო და ვიტყვო თქვენს
 მშობელი მამის ცოდვის გამო, რომელიც უნდა
 გამოვისყიდეთ ჩვენ იმითი, რაც გადვიტანეთ,
 რომელიც კიდევ ჩვენს უბედურ შთამომავლობას
 გამოსასყიდათ გაუხდება უსაზღვრო ტანჯვით?
 ჩვენმა პატარამ, ასე ტკბილად რომ სძინავს ავერ,
 ჯერ როდი იცის, რომ იმაში მარხია თესლი
 სამარადისო წამებისა განწირულ ძეთა,
 რომელთა რიცხვი უსაზღვროა. რამდენად უფრო
 იქნებოდა ეს ბედნიერი, რომ ამ ძილის დროს
 ავიყვანო და დაეანარცხო ქვებზე მე იგი,
 ვიდრე ცოცხალი დარჩეს მისთვის, რომ...

ა ღ ა

ბავშვს არ შეეხო!.. ჩემს ბავშვს!.. შენს ბავშვს! ო, კაენ, კაენ!

კ ა ე ნ ი

არა, ნუ შიშობ! რომ მაჩუქონ ცის მნათობები,
 რომ მომცენ ძალა, რომელიც მათ განაგებს, მაინც
 არ შეეხები ამ პატარას სხვაებრ თუ არა
 ხვეწნით და კოცნით მამობრივით.

ა ღ ა

მაშინ ასეთი საშინელი სიტყვები, კაენ?
 რა საჭიროა,

კ ა ე ნ ი

მე ვამბობ მხოლოდ: სჯობს მოესპოს სიცოცხლე იმას,
 ვიდრე იცოცხლოს იმ უმძიმეს წამებისათვის,
 რომელიც უნდა გადიტანოს და უანდერძოს;
 მაგრამ, რადგანაც ეს სიტყვები არ მოგეწონა
 მაშინ ვსთქვათ მხოლოდ: უმჯობესი იყო იმისთვის,
 რომ მას სრულებით დაბადება არ ღირსებოდა.

ა ღ ა

არა ნუ ამბობ ამას. მაშინ სად იქნებოდა
 უნეტარესი დედისათვის ბედნიერება.
 რომელიც იმის სიყვარულში, პატრონობაში
 და აღერსშია მოქცეული? აი შეხედე —
 გამოუღვიძა. ჩემო შვილო!
 (მიღის ბავშვთან)

აბა მოდი და

უყურე, კაენ, თუ სიცოცხლით როგორ გავსილა:
 ჰყვავის, იცინის—რა ლამაზი, რა ჯანსაღია!
 როგორ ჩამომგავს და შენც როგორ დაგმსგავსებია,
 როცა არა ხარ გულმოსული. მაშინ ჩვენ ყველა
 ვგვევართ ერთმანეთს; მართალია ხომ, ჩემო კაენ,
 რომ ჩვენ სამივე ჩვენი საბის მოხაზულობას,
 რომელნიც წყალში მოსჩანს, როცა შიგ ვიხედებით,

ვხედავთ აშკარად ერთმანეთში. გიყვარდეთ კაენ!
 და შენი თავიც შეიყვარე ჩვენი გულისთვის:
 ჩვენ ხომ გვიყვარხარ ასე ძლიერ! შეხედე ამას, როგორ იცინის,
 ხელებს სწვდის და მტრედის თვალებით გიმხერს
 შენ თვალებში, ხოლო ტანი კი, მისი პატარა
 სხეული კი, თრთის სიხარულით, როგორც
 პატარა ჩიტის ბარტყი ფრთებ მოცახცახე;
 ალბათ ამითი მისალმება სურს გამოხატოს
 მშობელის მიმართ. ნურას ამბობ ტანჯვის შესახებ!
 აკურთხე შეილი! და რადგანაც ის პატარაა
 მისთვის, რომ სიტყვით შემოგწიროს მადლობა
 თვისი, ამიტომ იგი მადლობელი იქნება გულით.

კ ა ე ნ ი

იყავ კურთხეულ, შეილო ჩემო! თუ კი მოკვდავის
 ლოცვა-კურთხევა გადაგარჩენს გველის დაწყევლას.

ა დ ა

ო, რა თქმა უნდა! მამობრივი შენი დალოცვით
 ბიწიერება აშორდება ამას გველური.

კ ა ე ნ ი

ვეჭვობ ძალიან; მაგრამ ამის მიუხედავად
 მე ვლოცავ ჩემს ბავშვს.

ა დ ა

აი აგერ ჩვენი ძმაც მოდის.

კ ა ე ნ ი

ვხედავ: შენი ძმა აბელია.
 (შემოდის აბელი)

ა ბ ე ლ ი

მშვიდობა კაენს.
 სული უფლისა გადმოვიდეს შენზედა, ძმაო.

კ ა ე ნ ი

შენზედაც, აბელ.

ა ბ ე ლ ი

დამ გადმომცა, რომ რაღაც სულმა
 ჩვენს ახლო-მახლო მიდამოებს შენ გაგაცილა
 ძალიან შორს სასეირნოდ. თუ ეკუთვნოდა

ის იმ სულთა რიცხვს, კავშირი რომ უჭირავთ ჩვენთან,
და ან თუ აღამს ჩამოჰგავდა სახიერებით?

კ ა ე ნ ი

არა.

ა ბ ე ლ ი

თუ არა, მაშ რიდასთვის უახლოვდები?
ვინ იცის, ეგებ ზენაარსის მტერია იგი.

კ ა ე ნ ი

და აღამიანთ მეგობარი. ხოლო ასეთი
როდის ყოფილა ზენაარსი?—თუ კი შენ იმას
ასე უწოდებ.

ა ბ ე ლ ი

ჰო, მე იმას ასე უწოდებ!
შენი სიტყვები, ძმაო ჩემო, დღეს მაოცებენ.
ადა, დაგვტოვე შენ დროებით. მე და კაენმა
უნდა მივართვათ მსხვერპლი უფალს.

ა დ ა

მშვიდობით, ჩემო
ძვირფასო კაენ! მაგრამ ჯერ კი აკოცე შენს შვილს.
დეე იმისმა სულიერმა სიმშვიდემ და ძმის
ღრმა სასოვბამ უწმიდესი სამსახურის დროს
შენ დაგიბრუნოს სათნოება და სიხალისე!
(ადა ბავშვით გადის).

ა ბ ე ლ ი

სად იყავ, კაენ?

კ ა ე ნ ი

მეც არ ვიცი.

ა ბ ე ლ ი

რა ნახე?

კ ა ე ნ ი

ვნახე

საიდუმლონი უთვალავნი, განუზომელნი,
ცოცხალნი, მკვდარნი ჰაეროვან სივრცეებისა,
აურაცხელი სამყარონი, და ქარტახილი
გამოუცნობი საქმეების და ნივთებისა

სმენის დამხშობი სიმღერებით აგუგუნებულ
ფიცხელ მზეებზე, მთვარეებზე, მიწათა ზედა
და თვალ უწვდენელ სფეროებზე, ასე რომ
არ შემიძლია მე მოკვდავთან საქმის დაჭერა.
აბელ, დამტოვე; მე მჭირდება განმარტოება.

ა ბ ე ლ ი

შენი თვალები უცნაურად გაბრწყინებულან,
მთლად შენი სახე უცნაური რისხვით ელვარებს,
შენი ხმის ბგერა უცნაურად გაისმის კაენ...
რას ნიშნავს ნეტა ყოველი ეს?

კ ა ე ნ ი

ეს ნიშნავს იმას...

მაგრამ გთხოვ თავი გამანებო.

ა ბ ე ლ ი

არა მე შინდა,

რომ შენთან ერთად ყოვლად შემძლეს ვევედრო.

კ ა ე ნ ი

აბელ,

მე გთხოვ, რომ მარტო შენ ევედრო; შენს იელოვას,
ვიცი, უყვარხარ მეტის მეტად.

ა ბ ე ლ ი

შენც, მაქვს იმედი.

კ ა ე ნ ი

მაგრამ შენ უფრო გაცილებით; მე მას ამისთვის
როდი უჩივი: ჩემზე მეტად გამოსადეგი
იმის წინაშე სამსახურში ხარ შენ უთუოდ.
მაშ ემსახურე რამდენიც გსურს, მხოლოდ კი მარტო,
ან და, ყოველგვარ შემთხვევაში, უჩემოდ მაინც.

ა ბ ე ლ ი

მე ღირსი შვილი ადამისა არ ვიქნებოდი,
რომ მე პატივი არ ვსცე, ძმაო, შენს უფროსობას
და აქ, ამ მსხვერპლის პიტანის დროს, რომ არა გთხოვო—
პირველშობილმა დაიკაეო პირველი რიგი.

კ ა ე ნ ი

მე არასოდეს არ მხიბლავდა ეგ პირველობა.

ა ბ ე ლ ი

და მით უმეტეს სამწუხარო არის ეს ჩემთვის, რადგან
გთხოვ ახლა მაინც ისარგებლო შენი უფლებებით.
მე ისე ვფიქრობ, შენი სული ბრძოლაში არის
რალაც საშინელ ცდუნებასთან; მსხვერპლის შეწირვა
დაბურუნებდა მას მშვიდობას.

კ ა ე ნ ი

არა არაფერს.

არ შეუძლია დაუბრუნოს მას ეს მშვიდობა.
მე ვსთქვი: მშვიდობა? არასოდეს იგი ჩემს სულში
არა ყოფილა, თუმცა მიგვრძნია მე დაწყნარება
სტიქიონთ შორის. ძმაო აბელ, დამტოვე მარტო,
ან ნება მომეც მე დაგტოვო, რომ სისრულეში
შენ მოიყვანო აქ ეს შენი წმინდა განზრახვა.

ა ბ ე ლ ი

არა ორივემ შევასრულოდ ერთად ჩვენ ესე
ღვთის სამსახური... ძმაო კაენ! ნუ შეურაცხყოფ.

კ ა ე ნ ი

მე მზად ვარ, თუ კი საჭიროა ეს უსათუოდ,
მაგრამ რა უნდა გავაკეთო?

ა ბ ე ლ ი

ამოირჩიე

ერთად ერთი შენ ამ ორი საკუროთხვევლიდან.

კ ა ე ნ ი

შენ ამირჩიე; ჩემის აზრით სულ ერთი არის:
მხოლოდ ბელტები და ქვევია.

ა ბ ე ლ ი

არა, ირჩიე.

კ ა ე ნ ი (მიუთითებს ერთ-ერთ საკუროთხვეველზე).

მე ვირჩევ ამას.

ა ბ ე ლ ი

ჰო, ეს უფრო მაღალი არის
და შენთვის უფრო შესაფერი და ღირსეული.
ახლა შენ უნდა მოამზადო საკუროთხვევლისთვის
მსხვერპლი.

კ ა ე ნ ი

სად არის შენი მსხვერპლი?

ა ბ ე ლ ი

ქართული
ნაციონალური
ბიბლიოთეკა

აჰა შეხედე —

საუკეთესო საკლავები ჯოგთაგან აგერ.
მათი ბუმბული უნაზესი იქნება მსხვერპლი
უმორჩილესი.

კ ა ე ნ ი

მე ჯოგები არ გამაჩნია;
ვარ მიწის მუშა და მე ძალმიძს მიცემა მისი,
რითაც ჩემს შრომას აჯილდოებს მკერდი მიწისა:
ეს არის მისი ნაყოფები.

(ჰკრეფს ნაყოფებს).

შეხედე ამათ:

როგორ ფერებით ქათქათებენ დამწიფებულნი,
(ორივე აწყობს საკურთხეველზე შესაწირს და ცეცხლს უკიდებს).

ა ბ ე ლ ი

როგორც უფროსი, შენ წარმოსთქვამ ლოცვას პირველი
მოკიდებული საკურთხეელის წინაშე, ძმაო.

კ ა ე ნ ი

არა, არ მაქვს მე საამისო გამოცდილება.
შენ მე პირველმა მიჩვენე და ვეცდები შემდეგ,
შენგან ნაჩვენებ მაგალითის მსგავსად მოვიქცე.

ა ბ ე ლ ი (მუხლს მოიდრეკს).

ჰოი, უფალო, შენ, რომელმაც ჩვენ გაგვაჩინე
და ნესტოებში შთაგვბერე ჩვენ სიცოცხლის სუნთქვა
აკურთხე მალღობით ჩვენი მოდგმა და არ ისურვე
დავლუპულიყოთ სამუდამოდ შვილნი ცოდვისა,
რაც ჩვენ უთუოდ მოგველოდა დამსახურებით,
თუ რომ შენს რისხვას სამართლიანს არ შერეოდა
შენი სიკეთე, რომელმაც ჩვენ, უღირს ცოდვილებს,
ედემს გარეშე სხვა, ახალი ედემი მოგვცა!
ღმერთო სინათლის, დიდებისა და კეთილისა,
ბოროტებიდან ვინც სიკეთეს ჰქმნი და ყველაფერს
ამ ქვეყანაზე სიკეთისკენ მიმართავ შენი
მიუწვდომელი, იდუმალი და დაფარული,
მაგრამ ყოველთვის შეუმცდარი, სიბრძნის წყალობით!

მიიღე პირველ მწყენსისაგან პირველ სამწყენსოს
 პირველ შობილი ეს ნაყოფი, ვითარცა მსხვერპლი
 უმორჩილესი. არა თუ ამ მსხვერპლის გულს შენს
 მიიღე იგი, — ეს უფლისთვის რას წარმოადგენს? —
 არამედ იმის აცრენლებულ სასოებისთვის
 შენი მაღალი ცის წინაშე, ვინც მუხლმოყრილი
 შუბლით ეგება მტვერს, რომლისგან თვით არს შექმნილი,
 და შენ გახსენებს სამუდამო ქება-დიდებათ.

კ ა ე ნ ი (ფეხზე მდგომი).

სულო! ვინ ან რაც უნდა იყო — ყოველად ძლიერო,
 (ეს შეიძლება მართალია) კეთილო, რაიც
 არა სჩანს შენი საქმისაგან! შენ, იელოვა
 დედა-მიწაზე! ხოლო ცაში ღმერთო! და ეგებ
 კიდევ ბევრი სხვა სახელებით ცნობილო, რადგან
 ყველა თვისებებს შენსას, როგორც ყველა შენს საქმეს,
 ჩვენ როდი ვიცნობთ! სულ ერთია ვინც უნდა იყოს,
 თუ კი ლოცვებით საჭიროა დატკობა შენი,
 აჰა, მიიღე! ან თუ კი რომ საკურთხევლებით
 და შესაწირით უნდა მოღბე — აი ისინი!
 აქ შენს წინაშე წარმომდგარა ორი არსება.
 თუ სისხლი გიყვარს, სამსხვერპლოზე, რომელიც ჩემგან
 მარჯვნივ ანთია, იგი უკვე დაპლვარა მწყემსმა,
 და სისხლიანი საკმეველი ხორცთაგან უკვე
 მალა მოიწევს და ცას შენსას უახლოვდება.
 ხოლო თუ კი შენ ნაყოფები, აფერებული
 და მოწეული ამ ქალაში ფართო მნათობის
 ცხოველმყოფელი სხივების ქვეშ, არ მიგაჩნია
 შენ, შენის აზრით, მიუღებლად, თუმცა ისინი
 დაუკლავი და ასოებად აუქნელია
 რითაც ისინი უნდა ჰგავდნენ საქმეებს შენსას,
 ვიდრე მსხვერპლს ჩვენი ცოდვის გამო; თუ ეს სამსხვერპლო,
 მე ვიმეორებ, გაუსვრელი უმანკო სისხლით,
 სასურველი და მისაღები იქნება შენთვის,
 მიიღე იგი! ხოლო მას კი რაც შეეხება,
 ვინაც ეს მსხვერპლი შემოგწირა, ის იმგვარია,
 როგორც შენ ის გააჩინე და მუხლმოდრეკით
 მას არაფერი სათხოვარი არა აქვს შენთან.
 თუ ბოროტია მისი გული, განგმირე იგი!
 შენ ხარ მძლეობა მძლე, მბრძანებელი და როგორ ძალუძს
 მას შენს წინაშე ამხედრება?... ხოლო თუ კი ის

კეთილი არის, მაშინ იგინი—როგორც გენებოს—
 გინდა ახსენი, გინდა მოსპე! ეს ყველაფერი შენზე
 შენზე ჰკიდია; ყველაფერი სწარმოებს შენზე
 ნების მიხედვით: ბოროტებაც და სიკეთეცა.
 და ან რა არის ბოროტება, რაა სიკეთე—
 ეს მე ვიცი. მე არა ვარ ყოვლად ძლიერი
 და არც იმისთვის გაჩენილი, რომ ვიქონიო
 ყოვლად ძლიერზე მე მსჯელობა, არამედ მხოლოდ
 ვალდებული ვარ შევასრულო მის ბრძანება,
 რომელსაც უკვე ვასრულებ მე მთელი ამ ჩემი
 ძალით და ღონით.

(აბელის საკუროთხვეველზე ცეცხლი ბრწყინვალე სვეტის
 სახით მიიმართება ზეცისკენ, ხოლო იმავე დროს
 ქარტახილი დააქცევს კაენის საკუროთხვეველს
 და შორს გაჰფანტავს მსხვერპლად
 შეწირულ ნაყოფებს).

ა ბ ე ლ ი (მუხლმოდრეკილი).

ო, იცოდე! იცოდე, ძმაო!
 შენ თავს დაგატყდა განრისხება უფლისა.

კ ა ე ნ ი

რისთვის?

ა ბ ე ლ ი

ხომ ხედავ შენი ნაყოფები მიწაზე როგორ
 მიმოიფანტნენ.

კ ა ე ნ ი

ისინი ხომ მიწამ წარმოშვა
 და ისევ მიწას მიებარონ; თესლი იმათი
 ახალ ნაყოფებს წარმოშობენ ამ ზაფხულზედვე.
 ხორცის შეწირვით შენ უმეტეს აამე ზეცას;
 ხედავ, რა ხარბად ყლაპავს იგი კვამლს, როდესაც ის
 სისხლიანია.

ა ბ ე ლ ი

დრო არ არის იფიქრო ახლა
 მასზე, თუ ჩემი მცირე მსხვერპლი რამდენად ღვთისთვის
 სასურველია; ამის ნაცვლად ეცადე მალე
 მეორე მსხვერპლი მიიტანო შენს მაგიერად.

კ ა ე ნ ი

მე საკუროთხვევლებს ამის შემდეგ აღარ ვაშენებ
 ამიერიდან შემძაგდება დანახვაც მათი.

ა ბ ე ლ ი (დგება ზეზე).

კაენ! რა გინდა ჩაიდინო?

კ ა ე ნ ი

მინდა სრულიად

გავანადგურო ეს უმსგავსო ფარისეველი
ზეცის წინაშე, აღმავლენი შენი საბრალო
ლოცვა-ვედრების, გათითბნილი კრავების სისხლით,
დედის ძუძუებს რომ მოსწყვიტეს, —სამსხვერპლო შენი!

ა ბ ე ლ ი

არ მიეკარო! არ დაურთო უღმერთო სიტყვებს
უღვთო საქმენი; როგორაც სდგას საკურთხეველი,
იმგვარადვე იდგეს ისევ; იგი ამ ქამად
ნაკურთხი არის იელოვას უკვდავ განცხრომით
და მხოლოდ იმის საკუთრებას შეადგენს იგი.

კ ა ე ნ ი

მის საკუთრებას! მის განცხრომას! მისი განცხრომა
ამ ხორცებიდან აორთქლებულ სისხლშია ნუ თუ?
დედების მწარე ბღავილშია, რომლებსაც კიდევ
ჯერ თავის დაკლულ შვილებისთვის უთრთით სხეული?
ან ეგებ მსხვერპლთა წამებაში, როცა ისინი
ემაგ უწმინდეს დანის ქვეშე იკლანებიან?
ჩამომეცალე! აწ ეს ძეგლი სისხლით გასერილი
მაღალ ქმნილების სამარცხვინოდ აღარ დარჩება
მზის ქვეშ მდგომარე.

ა ბ ე ლ ი

კაენ, ძმაო! შეჩერდი, კაენ:
შენ ამ ჩემს წმინდა საკურთხეველს შესამუსრავად
ხელს არ შეახებ; ხოლო თუ კი ახალი მსხვერპლის
შესაწირავად გინდა იგი —ის შენ გეკუთვნის.

კ ა ე ნ ი

ახალი მსხვერპლი! გზა მომეცი! გამიშვი, თორემ
ამ მსხვერპლად მე შენ...

ა ბ ე ლ ი

რის თქმა გინდა?

კ ა ე ნ ი

ჩამომეცალე!

შენს უფალს სისხლი მეტად უყვარს! გაფრთხილდი, აბელ,
რომ მან ეს სისხლი არ მიიღოს დღეს აქ ზედმეტად
ჩამომეცალე!

ა ბ ე ლ ი

მე იმისი სახელით ვდგევარ
შენსა და იმის საკურთხეველის შუაში.

კ ა ე ნ ი

შენ შენი თავი არ მოგძულდა, ჩამომეცალე,
რომ ემ ბელტები მის მშობლიურ ველზე გავფანტო,
თორემ იცოდე...

ა ბ ე ლ ი

ჩემს სიციცხლეს მე მიჩვენია
ღმერთი-უფალი.

კ ა ე ნ ი (დაჰკრავს მას საფეთქელში მუგუზაღს,
რომელსაც საკურთხეველიდან აიტაცებს).

მაშ წაიღოს ის შენმა ღმერთმა:
ის ხომ ხარბია ასეთ მსხვერპლზე.

ა ბ ე ლ ი (ეცემა ძირს)

ძმაო, რა ჰქენი?

კ ა ე ნ ი

ძმაო!

ა ბ ე ლ ი

უფალო, ჩაიბარე შენ მონა შენი,
ხოლო შეუნდე მკვლელს იმისას—მან არ იცოდა
რას სჩადიოდა... ძმაო კაენ, მომეცი ხელი,
გამომიწოდე შენი ხელი და უთხარი ჩემს
საბრალო ზილლას...

კ ა ე ნ ი (პაუზის შემდეგ)

ჩემი ხელი!—ის წითელია!

რითი?

(გრძელი პაუზა. ის იმზირება ირგვლივ)
სადა ვარ? მარტოდ-მარტო! ეს აბელია?
მე ვარ კაენი? არ იქნება, რომ ეს მე ვიყო.
ძმაო, ადექი, გაიღვიძე! რად უნდა იწვე
შენ ამ მიწაზე? მოვა ქამი დაძინებისა.

ან რად ხარ ასე ფერწასული? რა მოგივიდა?
 დღეს, ამ დილაზე შენ სიცოცხლით სავსე იყავი,
 გთხოვ ნუ დამცინი. მართალია, ძლიერ შემოგვარა
 მაგრამ არც ისე. რად გადადექ შენ ჩემს წინაშე!
 მაგრამ ეს მხოლოდ ხუმრობაა; შენ გინდა ამით
 რომ შემაშინო: ის უბრალო, მხოლოდ უბრალო
 შემოგვარა იყო. გაინძერი! შემოტრიალდი!...
 აი, ამგვარად—კარგი, სუნთქავ! ო, ძმაო კიდევ
 ამოისუნთქე! ღმერთო! ღმერთო!

ა ბ ე ლ ი (ოდნავ გასაგონად)

ღმერთს ვინ ახსენებს?

კ ა ე ნ ი

მე—შენი მკვლეელი.

ა ბ ე ლ ი

დე უფალმა შეგინდოს. ძმაო,
 არ დაივიწყო ჩემი ზილლა; მხოლოდ შენ ერთი
 დარჩი ძმა იმის.

კ ა ე ნ ი

მე—არცერთი. ო, ვინ წაართვა
 კაენს ძმა მისი?! მას თვალები გახელილი აქვს,
 მაშ არ მომკვდარა იგი, არა! მე გაგონილი
 მაქვს, რომ სიკვდილი ძილს ჩამოჰგავს, ხოლო ძილი კი
 თვალებს უხუჭავს. აი ბაგეც გაპობილი აქვს,—
 უნდა სუნთქავდეს! მაგრამ სუნთქვა არ მესმის მისი.
 ახ, გული უნდა გაუსინჯო—უცემს თუ არა?
 მე ვგონებ არა!. და ნუ თუ ეს სინამდვილეა?
 ეგებ ძილში ვარ? ეგებ უცებ გავჩნდი სხვა უფრო
 ცუდ სამყაროზე? ჩემს წინაშე ბრუნავს ყოველი
 ეს რაღა არის? სოველია...
 (გადაუსვამს შუბლზე ხელს და ათვალეირებს შემდეგ მას).

მაგრამ ნამი კი

არ არის იგი. ეს სისხლია, სისხლი ჩემი ძმის,
 ჩემგან დაღვრილი! ამის შემდეგ რა საჭიროა
 ჩემი სიცოცხლე, როდესაც მე მოვსპე სიცოცხლე
 უახლოესი არსებისა? ო, არა, არა—

ის არ მომკვდარა! სიკვდილია ნუ თუ სიჩუმე?
 არა, ის ზეზე წამოდგება—უნდა ველოდო,
 განა სიცოცხლე ისე სუსტი და უძლურია,

რომ ასე უცბად, ასე სწრაფად მოისპოს იგი? გარდა ამისა, შემდეგ კიდევ ხმა ამოიღო —
 რა უთხრა მე მას? ძმაო ჩემო!.. არა, არ მომეცემს!
 მე ამ ძახილზე პასუხს იგი: ძმები ერთმანეთს
 ასე სასტიკად ხომ არ უნდა ლახვრავდნენ. მაგრამ
 მაინც გთხოვ კიდევ მიპასუხო, კვლავ გამაგონოს
 შენმა ტკბილმა ხმამ ერთი სიტყვა, რომ მე ატანა
 შემეძლოს თვითონ ჩემი ხმისა!

(შემოდის ზილლა)

ზ ი ლ ლ ა

რა ამბავია?—

დიდი ხმაური მოისმოდა აქედან. კაენ,
 შენ აქ სდარაჯობ ჩემს მეუღლეს. რა მოხდა, ძმაო?
 სძინავს? ო, ღმერთო! რასა ნიშნავს ეს გაფითრება
 და ეს ღვარები მის სახეზე? ნუ თუ სისხლია?
 მაგრამ აქ მის სისხლს ვინ დაღვრიდა? რას ნიშნავს? აბელ!
 ვინ ჩაიდინა?.. არ ინძრევა, აღარც სუნთქვა აქვს...
 და ხელი მისი მივარდება ხელიდან, ვით ქვა.
 სასტიკო კაენ! რატომ დროზე არ მიეშველე,
 რომ დახმარება გაგეწიოს მისთვის ბრძოლაში?
 მასზე მოსულ მტერს შენ წინ უნდა გადასდგომოდე,
 როგორც იმაზე უფრო მძლავრი. მამა, მოდი აქ!
 აქეთ წამოდით ევა, ადა. აჰა, მოვიდა
 სიკვდილი ქვეყნად!

(მიდის და ხმამალა მოუწოდებს დედას და მამას)

კ ა ე ნ ი (მარტო)

მერე იგი ვინ მოიყვანა?

მე—მე, რომელმაც შევიძულე მისი ხსენება
 იმდენად ღრმად, რომ თვით აზრიც კი იმის შესახებ,
 ვიდრე მის სახეს შევხედავდი პირდაპირ, ჩემს ტვინს
 შხამში ხარშავდა! მოვიყვანე მე ის ამ ქვეყნად
 და მერე რისთვის? რომ ჩემი ძმა მის ცივ მკლავებზე
 გადამეწვინოს! თითქოს ჩემდა დაუხმარებლად
 მას არ შეეძლო იმ საშინელ ძალა-უფლებით,
 რომელიც იმას მისჯილი აქვს, აღჭურვილ იყოს.
 აჰა, ბოლოს მე გავიღვიძე. ავი სიზმარი,
 რომელმაც გიჟი გამხადა მე, უკვე გათავდა;
 მაგრამ აბელი არასოდეს არ გაიღვიძებს!

(შემოდინან ადამი, ევა, ადა და ზილლა).

ა დ ა მ ი

აი მოველი მე აქ ზილლას კვნესა-ტირილზე,
და რასა ვხედავ? შვილო ჩემო! ევა შეხედე
მაცდური გველის და შენს საქმეს!

ე ვ ა

ნუ შეუბნები

ეხლა შენ ამას; მე ისედაც გველის კბილები
გულს მიწიწკნიან. აბელ! შვილი! ო, იელოვა!
სასჯელი ესე აღემატა ჩემს დანაშაულს:
ამის წართმევა, ამის მოკვლა.

ა დ ა მ ი

ვინ მოჰკლა იგი?

კაენ შენ მასთან იყავი აქ. შითხარ: ვინ იყო?
სული, რომელიც გვემტერება, ერთი მათგანი,
თავზე ღვთის რისხვა რომ დაატყდათ, თუ მხეცი რამე,
ნადირი ტყისა?

ე ვ ა

საშინელმა შუქმა, ვით ელვამ,

მთელი ეს საქმე გაანათა ჩემი თვალის წინ!
ის მუგუზალი! ვინ აიღო საკურთხეველიდან?
ის მთლად შავია კვამლისაგან და ერთიანად
სისხლში გასვრილი!

ა დ ა მ ი

შვილო ჩემო, მოგვეც პასუხი, —
დაგვარწმუნე, რომ ეს მომხდარი უბედურება,
არც მთლად იმდენად დიდი არის, როგორც ჩვენ ვეჭვობთ.

ა დ ა

კაენ, უთხარი, რომ ეს საქმე შენ არ გიქნია.

ე ვ ა

ეგ არის, ვხედავ, დამნაშავე დაჰხარა თავი
ველური სახე დაიფარა მან სისხლიანი
თვისი ხელებით.

ა დ ა

ნუ აყენებ შეურაცყოფას,
დედა, უბრალოდ! მოიშორე თავიდან, კაენ,

ცილის წამება სისხლიანი, რომელიც მხოლოდ
 ღრმა მწუხარებამ შთააგონა ჩვენს ძვირფას მწიბვლებს...

სიმღერისათვის

ე ვ ა

მისმინე, დიდო იელოვა! განუშორებლად
 იყოს იმასთან საუკუნო წყევა გველისა!
 ის ხომ იმისგან უფრო არის წარმოშობილი,
 ვიდრე ჩვენს მიერ. დეე ყველა დღეები მისი
 იყოს მწუხარე იმგვარადვე, როგორც ეს. დეე...

ა დ ა

დედა! ნუ სწყევლი: ის ხომ შენი შვილია, დედა?
 იგი ძმა არის და მეუღლე ჩემი. ნუ სწყევლი!

ე ვ ა

მისი წყალობით შენ წაგერთვა ძმა სამუდამოდ,
 ზილლას მეუღლე, მე კი შვილი. იყოს წყეულნი
 და თვალთა ჩემთა არ იხილონ ამიერიდან
 ის ყოველივე ამის განო. ყველა კავშირი
 გასწყდეს ჩვენ შორის, ისე როგორც გასწყვიტა იმან
 კავშირი ძმასთან. ო, სიკვდილო! რატომ პირველად
 მე არ მიმსხვერპლე? ხომ პირველი მე წამოველი
 შენს შესახვედრად?

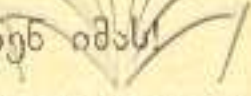
ა დ ა მ ი

ევა, კმარა, გმართებს სიფრთხილე!
 შენი ნალველი გასაგები—შეცოდებაა.
 ეს უმძიმესი ჩვენი ბედი ჩვენთვის წინასწარ
 ცნობილი იყო: და აი, ის გვესტუმრა კიდევ.
 გადავიტანოთ იგი ეხლა ჩვენ ღვთის წინაშე,
 როგორც შეჭფერის იმის შორჩილ მონებს, რომლებსაც
 სჯერათ იმისი წმინდა ნება.

ე ვ ა (უთითებს კაენზე)

ამისი ნება!

აი იმ დემონს საკვდილისას უნდოდა იგი, —
 ქვეყნად ჩემ მიერ დაბადებულს სურს ეს ქვეყანა
 მკვდრებით მოპყინოს. დაიწყევლოს სახელი მისი!
 ტანჯვით აღსავსე დეე გაიჭრეს უდაბნოდ იგი,
 ვიდრე იქ თავის საკუთარი შეილებიდან
 ის არ განიცდის იმას, რაც ძმას თავს დაატეხა!
 რომ იქ ფრთები და მახვილები ქერუბიმების

დღისით და ღამით განუწყვეტლივ სდევნიდნენ იმას!
 დეე გველებით მოიფინოს იმისი გზები!
 მიწის ნაყოფი იმის პირში გადიქცეს ნაცრუდნაწილად
 მწვანე ფოთლები, რომლებზედაც თავს მისდებს იგი
 მორიელებით სავსე იყოს! რომ ძილში იმას
 ელანდებოდეს დაღუპული მის მიერ მსხვერპლი!
 ხოლო ცხადლივ კი, როგორც მკვლელი, შიშისგან ძრწოდეს!
 დეე სპეტაკი ნაკადები, როდესაც იგი
 თავის საშინელ ბაგეს დახრის იმათზე, უცბად
 სისხლად გადიქცნენ! დეე ყველა სტიქიონებში
 იგი ღალატს და მოტყუებას ხვდებოდეს მხოლოდ!
 რომ თვით სიცოცხლე იყოს მისთვის ის სატანჯველი,
 რომლითაც სიკვდილს ჩვენ შევხვდებით, ხოლო სიკვდილი
 სიკვდილზე უფრო საშინელი მისთვის, რომელმაც
 გააცნო იგი ადამიანს თავდაპირველად!
 შორს, შორს, ძმის მკვლელი! სიტყვა ესე ამიერიდან
 უნდა ნიშნავდეს კაენს!—კაენ! სამარადისოთ
 სახელი ესე შენს უთვალავ შთამომავლობას
 ამ ბოროტებას მოაგონებს. დეე ბალახი
 დასქენს იქ, სადაც ფეხს დაადგამ შენ გასაველელად!
 დეე ტყეებმა აღგიკვეცონ თავისი ჩრდილი,
 თავშესაფარი—აქ სოფელმა, მიწამ—სამარე,
 მზემ—განათება, მალალმა ცამ—თავისი ღმერთი!
 (გადის).

ა დ ა მ ი

წადი აქედან. ჩვენ არ ძალგვიძს ამიერიდან
 შენთან ცხოვრება. აირჩიე შენი გზა მალე
 მიცვალებული მე დამრჩება. მარტო ვიქნები
 ამ დღიდან სულ მე: ჩვენ ერთმანეთს ველარ შევხვდებით
 აწ ვერასოდეს.

ა დ ა

მამა ჩემო! გაშორდი ისე,
 როგორც შეშვენის კეთილ მამას: ნუ დაუმატებ
 შენს წყევალ-კრულვას იმ საშინელ წყევალს, რომელიც
 თავს დაატება ამას ევამ.

ა დ ა მ ი

მე არა ვსწყევლი:
 მის სულში არის მისი წყევალ. წავიდეთ, ზილლა.

ზ ი ლ ლ ა

მე უნდა დავრჩე ჩემი ქმარის ცხედართან, მამა.

ა დ ა მ ი

ჩვენ ისევ მოვალთ; ჯერ კი მხოლოდ წავიდეს ჩვენს
ვინც ჩაიდინა საშინელი ეს ბოროტება. *ბიზანტიუმიკა*
წავიდეთ.

ზ ი ლ ლ ა

ერთხელ კიდევ უნდა დაგკოცნო მისი
ტუჩები უკვე გაყინული, მაგრამ ოდესღაც
ცეცხლივით მწველი! გულო ჩემო! მისკდება გული.
(ადამი და ზილლა გადიან).

ა დ ა

ხომ გაიგონე, ჩემო კაენ,—უნდა წავიდეთ
ამ ადგილიდან. მე მზადა ვარ და მოვამზადებ
ბავშვებსაც მალე. მე წავიყვან ენოხს, შენ მის დას.
გვიჯობს წავიდეთ მზის ჩასვლამდე, რომ უდაბნოში
ლამით არ შეგვხვდეს სიარული. მაგრამ რად სდუმხარ?
ხმა ამოიღე.

კ ა ე ნ ი

ჩამომეხსენ!

ა დ ა.

ახ, ვერა ხედავ,
რომ შენ ყველანი ჩამოგეხსნენ?

კ ა ე ნ ი

შენ რაღას უცდი?
შენ ძალგის განა, რომ იცხოვრო ისეთთან, ვინაც
ეს ჩაიდინა?

ა დ ა

მე ყველაფერს მოვითმენ, შენ კი
არ მიგატოვებ არასოდეს, როგორც არ უნდა
მაკრთობდეს საქმე, რომელმაც ჩვენ ძმა მოგვაშორა.
მე არ მეკუთვნის მისი განსჯა, რაც ღვთის წინაშე
შენ ჩაიდინე.

ხ მ ა

კაენ! კაენ!

ა დ ა

გესმის ხმა იგი?

ხ მ ა

კაენ! ო, კაენ!

ა დ ა

ანგელოზის ხმა არის იგი.
(შემოდის ანგელოზი ღვთისა).

ანგელოზი

სად არის შენი ძმა აბელი?

კ ა ე ნ ი

განა დარაჯი

ვარ მე ჩემი ძმის?

ანგელოზი

ეს რა ჰქენი? შენი ძმის სისხლი
მიწის გულიდან ცამდე ახწევს. ამიერიდან
მარად იქნები დაწყევლილი შენ მიწისაგან,
რომელმაც მოხსნა ბაგე თვისი, რათა მიეღოს
შენი ძმის სისხლი დაქცეული შენივე ხელით.
ის არ დაგახმარს თავის ძალას, როდესაც იძას
დაიმუშავებ. შენ დღეიდან ამ ქვეყანაზე
იქნები მუდამ განდევნილი—მოხეტიალე.

ა დ ა

მაგრამ სასჯელი ეს იმდენად ძლიერი არის,
რომ ვერ შეიძლებს მის ატანას. ახლა ხომ იგი
მიწის პირიდან აღგავე შენ, და უფლის სახეც
მის მხედველობას მიჰფარდება. მოხეტიალე
და განდევნილი შეიძლება, რომ ყველამ მოჰკლას.

კაენი.

ო, ნეტა მართლა! მაგრამ მკვლელი სად ვპოვო ჩემი?
მე ამ უდაბნო ქვეყნად მავალს ვინ შემეყრება?

ანგელოზი

შენ მკვლელი იყავ შენი ძმისა, ვინ გიპატივებს
შენი შეილისგან?

ა დ ა

ანგელოზო, ნათლეთ მოსილო!

ნუ ამბობ თითქოს მკერდი ესე ბევრის ამტანი
ამ ბაუშეში ჰკვებავს საკუთარი მამის მკვლელს.

ანგელოზი

ის იქნებოდა იმგვარივე, როგორც იყო
 მამა იმისი. ევას მკერდმა ნუ თუ არ ჰკვება,
 იგი, რომელსაც სისხლში ხედავ შენი თვალის წინ?
 ძალუძთ წარმოშვან ძმათა მკვლევებს მამის მკვლევები.
 მაგრამ ეს მაინც არ მოხდება. ღმერთმა მიბრძანა,
 რომ მე კაენის შუბლს ბეჭედი დაგასვა, რათა
 ის მუდამ თავის ხეტიალში დარჩეს ყველასაგან
 ხელუხლებელი. გადახდება შვიდკეცად იმას,
 კაენის მოკვლას ვინც გაბედავს მომიახლოვდი.

კაენი

რა გინდა ჩემგან?

ანგელოზი

მსურს ბეჭედი დაგასვა შუბლზე,
 რომ სხვა ვინმესგან შენ იგივე არ განიცადო,
 რაიც შენ თვითონ ჩაიღინე.

კაენი

არა, სიკვდილი
 მინდა მე აწი.

ანგელოზი

შენ სხვაგვარად გაგსაჯა ღმერთმა.
 (ანგელოზი დაასვავს კაენს ბეჭედს შუბლზე).

კაენი

ცეცხლით იდაგვის ჩემი შუბლი; მაგრამ ეს მაინც
 არაფერია შედარებით იმასთან, რაიც
 მის შიგნი ხდება. რა იქნება შემდეგ ამისა?
 მე მორჩილი ვარ, როგორც ხედავ.

ანგელოზი

საშოდანავე
 დაუდევარი და ჯიუტი იყავი, როგორც
 ის მიწა, რომლის მუშაობა ამიერიდან
 შენ გიწერია; მაგრამ იგი, ვინც შენ მოჰკალი
 უწყინარი და მშვიდი იყო, ვით ის ჯოგები,
 რომლებსაც იგი მწყემსად უდგა.

კაენი

მე ჩასახული

ვიყავი მაშინ, როს დაეცნენ ჩემი მშობლები,
როდესაც ევა ჯერ კიდევ ვერ შერიგებოდა
თაყის მძიმე ბედს, ადამი კი დაკარგულ ედგენ
ცრემლით იგლოვდა. ვარ ისეთი, როგორც ვარ.

არ მოვლენივარ ამ ქვეყანას მე ჩემი ნებით,
არ ვარ ჩემ მიერ გაჩენილი; მაგრამ თუ ძალმიძს
ჩემი სიკვდილით მისი ფეხზე წამოყენება!
ან რისთვის არა? დეე იგი კვლავ დაუბრუნდეს
დღის ბრწყინვალებას, ხოლო მე კი მკვდრად დავეცემი
აქ იმის ნაცვლად! ღმერთისთვის ხომ ადვილი არი
მისთვის სიცოცხლის დაბრუნება, ვინც მას უყვარდა,
და მოკვლა მისი, ვინც სიცოცხლეს ზიზლით უცქერის.

ანგელოზი

სიკვდილისაგან ვინ განკურნავს? რაც მოხდა მოხდა.
წადი—დღეები მიიყვანე ბოლომდე შენი,
და დეე შენი საქმეები ამიერიდან
არ ჰგვანდნენ ამას.

(ანგელოზი ჰქრება)

ა დ ა

ანგელოზი გაჰქრა. დრო არის
ჩვენც გზას გაუდგეთ! მე მომესმის ჩვენი ენობის
ტირილი, კაენ.

კ ა ე ნ ი

იგი სტირის და თვით არ იცის
რისი გულისთვის. ხოლო მე კი სისხლის დამღვრელი
ცრემლების დაღვრას ვერ ვახერხებ. თუმც ჩემი სული
ოთხი მდინარის წყალითაც არ განიბანება.
მაგრამ აიტანს ჩვენი შვილი დანახვას ჩემსას?

ა დ ა

მე რო ვფიქრობდე მაგას მაშინ...

კ ა ე ნ ი

ო, კარგი, კარგი —
კმარა მუქარა; გვეყო რაც ჩვენ ვისმინეთ იგი.
წადი ბავშვებთან. მეც ახლავე თან გამოგყვები.

ა დ ა

არ შემიძლია მიგატოვო მე აქ შენ მარტო.
მიცვალეებულთან. ორივენი ერთად მოვსორდეო.

კ ა ე ნ ი

მკვდარო და მაინც მხილებელო სამარადისო
 შენ ვისმა სისხლმაც ცას და მიწას მე განმშრობა!
 რა ხარ შენ ახლა, მე არ ვიცი, მაგრამ მე რაც ვარ —
 ო, თუ კი ამას შენი თვალი ვერ ხედავს, მაინც
 შენ მიუტევებ იმას, ვისაც არ ელირსება
 შენდობა ღვთისგან და არც თვითონ თავის სულისგან!
 მშვიდობით! ხელის შეხება მე ვერ გამიბედავს
 მისთვის, რაც შენგან დარჩენილა. და მე, რომელიც
 დავბადებულვარ შენთან ერთად ერთი საშოდან,
 ვიზიარებდი ღვთის ძუძუს შენთან და ხშირად
 ძმურად ჩემს მკერდზე მიგიკრავდი სიყმაწვილის ეამს, —
 მე ვერასოდეს ვერ შეგხვდები ამიერიდან.
 და ვერც თუ იმის შესრულებას გაბედავ, რასაც
 მე თვითონ შენგან მოველოდი — საფლავის გათხრას,
 პირველ საფლავის, რომელიც აქ მოკვდავისათვის
 ამოითხრება. და მერე ვინ? ვინ განამჩადა
 საფლავი იგი? მიწავ! მიწავ! ნაცვლად იმისა,
 რასაც გულუხვად მიძღვნიდი მე, გიბრუნებ ამას:
 ეხლა წავიდეთ უდაბნოში.

• ღ • (დაეცემა და ჰკოცნის აბელის სხეულს).

შენ წილად გერგო,

ძმავ, უდროოდ დასასრული. ყველა მათ შორის,
 შენი დაკარგვით ვისაც გული აქვს განგმირული,
 მე ერთად ერთი არა ვსტირი და არც შეკუთვნის
 ტირილი ახლა. ჩემი ვალი არის დღეიდან
 არა ცრემლების ღერა, არამედ ცრემლის შეშრობა.
 მაგრამ არავის გული ისე არ დაკოდილა,
 მძიმე სახმილით როგორც ჩემი — და არა მარტო
 შენზე, არამედ იმაზედაც, ვინაც შენ მოგკლა.
 მე, ჩემო კაენ, შენს მძიმე ბედს გავინაწილებ.

კ ა ე ნ ი

გზა ავირჩიოთ ჩვენ ედემის აღმოსავლეთით.
 იგი უმეტეს უდაბნოა და შესაფერი
 ჩემი ტერფისთვის.

• ღ •

გამიძეხი და მიწინამძღვრე,

ხოლო ღმერთი კი შენ გიძღოდეს ყოველთვის გზაზე!
 მალე, ბავშვები აეიყვანოთ და გავემგზავროთ.

კ ა ე ნ ი

კონსტანტინე
 ზინზაიჩიძე

ხოლო ჯერ იმას, ვინც აქ რჩება უსულო გვამად.
 შეილი არ ჰყავდა. მე დავაშურე წყარო, რომელიც
 შთამონავლობას წარმოშობდა სიკეთით სავსეს
 და მშვიდობიანს, რაც ეგები შესძლებდა ოდნავ
 მოეღბო ჩემი შმაგი სისხლი ჩვენი შვილების
 დაქორწინებით. აბელ! აბელ!

ა დ ა

მშვიდობა იმას

კ ა ე ნ ი

მე?

(შიდიან).

თარგმანი კონსტანტინე კიკინაძის.